SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #1.2021

Hurra!

Mange gode tips til speidermoro ute og inne, for små og store

SPEIDER-AKSJONEN 2021

INNHOLD

FLOKK OG KOLONI
Bra å kjede seg? 8
Gjør eksperimenter hjemme ... 10
Bursdagsfest i appelsinskall .. 12
Patruljedyret: Hjort 14
Ta et merke: Tur 18

TROPP
Speiding i koronatider: Mye moro med patruljen 19
Bli med til Sør-Korea! 22
Historien om Olave Baden-Powell 24
Ta et merke: Kokk 26
Speideraksjonen 2021 28
Redaksjonspatruljen 34

ROVERLAG
Bli ekspert: Hyggeleg og trygt 38
Rovere i farta: Napper det? 40
Ta et merke: Vær deg selv 42
Topp med ombud! 43
Portrettet: Kretsleder på to hjul 48
Agenda 2021: Forhåndsoppgave 50

LEDER
Når det krevende er gull verdt 52

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Peffens hjørne 23
Premiequiz 27
Speidersjefens hjørne 37
Pondus og Påsan 54
Heder & ære 55

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Med livet på vent

I ett år har vi måttet vi holde oss hjemme så mye som mulig, passet på avstand, brukt munnbind og håndsprit og kjent på savn. Vi har begrenset reising, bursdagsfeiring, fritidsaktiviteter og så videre. Jeg trenger ikke å ramse opp flere kjedelige følger av smittevern-tiltakene. Etter så lang tid kjennes det som et «evig» opphold på et venterom. En ufrivillig og mer eller mindre ubehagelig pause i den vanlige tilværelsen.

Mange millioner mennesker er av helt andre, og minst like alvorlige grunner, godt kjent med opplevelsen av at livet er satt på vent. De bor i flyktningleirer for å slippe unna krig, uro og vold, og de vet ikke hvor lenge de må bli der. Veldig mange er barn og ungdommer på samme alder som beverne, småspeiderne, stifinnerne, vandrerne og roverne våre. Og de venter på at livet skal bli som før.

Å kunne lese, skrive og regne og å få lære noe som kan gi deg et arbeid du kan leve av, er helt avgjørende for hvordan framtiden din blir. Uansett om du bor i Norge eller i en flyktningleir i Tanzania. Det påvirker også sterkt mulighetene dine til å bidra i samfunnet du lever i og til å gjøre verden bedre. Noe av det mest verdifulle vi kan bidra med for barn og unge på flukt, er derfor skole og utdanning. Det gjør vi i samarbeid med Flyktninghjelpen gjennom Speideraksjonen i april hvert år. Bli med, du også, og gjør verden bedre!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO-145

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Benedikte Håkonsen
Trykk: 07 Media
Opplag: 16 300
Redaksjonen avsluttet: 9.2.2021
Fung. generalsekretær: Brede Udahl
Speidersjef: Håvard Djupvik
Bidragsytere: Daniel Gauslaa, Ksenia Sazonova, naturfotograf Roger Brendhagen

Redaksjonen:
Alexander Vestrum
Amalie Dalhaug Halleland
Carl-Frederic Salicath
Christian Sangereid
Eilif Tanberg
Hanne Kristine Lybekk
Janne Fongen
Marte Mellum
Oscar Eliassen Fink
Tiril Thorvaldsen Fosen

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM OG KIRVIL KAASA

FOTO: ELI-BRIT YTTERSTAD HOLEN

Frosne pølsefingre hos speiderne i Gausdal

Hjelper det egentlig å ha på votter om vinteren? Det ville beverne i Follebu speidergruppe finne ut. Derfor gjorde de et eksperiment på et utemøte. Og for å slippe mulige skader på fingre, brukte de rett og slett pølser! – Begge pølsene holdt 38,7 grader da de ble lagt ut. Den ene pølsa ble pakket inn i en ullsokk, mens den andre fikk ligge uten noe på seg, forteller leder Eli-Brit Ytterstad Holen.

I lufta var det hele 13 minusgrader. Etter 40 minutter sjekket speiderne pølsene igjen. Den som hadde på seg sokken, holdt 12 grader, mens den som var uten noe, holdt 1,4 minusgrader. – Nå var vi alle enige om at pølser ikke er som fingre, men når det er minusgrader ute, er det viktig å dekke til huden sin, sier Eli-Britt. ❖

FOTO: NORGES SPEIDERFORBUND

Speideren kan få fredsprisen

Husker du det siste punktet i speiderloven? Der står det at «En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker». Det mener Solveig Schytz at den internasjonale speiderbevegelsen gjør så bra at den fortjener selveste Nobels fredspris!

– I en tid der verden er preget av mange store internasjonale utfordringer, enten det er klimaendringer, krig eller pandemi, trenger vi en motvekt mot egoisme og nasjonalisme. Vi trenger å tilby ungdom en mulighet til å bidra til samfunnet, både lokalt og internasjonalt, sier Solveig.

Hun var speidersjef fra 2010 til 2012. Nå sitter hun på Stortinget for Venstre. De som er valgt inn i nasjonalforsamlinger verden over, er blant de utvalgte som kan foreslå hvem som skal få prisen. Fristen for forslag gikk ut 31. januar. Og så må vi vente helt til oktober for å få vite hvem som vinner. ❖

Iskaldt møte i Gudbrandsdalen

Nylig startet speidingen opp igjen i Vågå i Gudbrandsdal krets. Nå har gruppa 33 speidere mellom 1. og 8. klasse, skriver lokalavisa Fjuken. På siste møte før jul isbadet noen av dem i elva Nugga. Gradestokken viste flere minusgrader. Den yngste som badet, var seks år. ❖

FOTO: KARI MARGOT ODNES, FJUKEN

Tøffe Iver Røe-Valebjørgsløkken (8 år) hoppet uti elva.

Brukte de avispapir ...?

FOTO: PÅL NILSEN

Harstad-speidere lærte avisa å tenne bål

– Bålet gir lys og varme og var et naturlig samlingspunkt lenge før kabel-TV og iPad, sier lederne Pål Nilsen og Lars Eirik Grotdal i Medkila speidergruppe i Harstad. Da Harstad Tidende trengte båltips, var det nok naturlig at avisa tok kontakt med speiderne. Men et bål skal også slokkes. Det minner de to lederne om. – Sørg for å ha tilstrekkelig med slokkevann i nærheten av bålet. Ikke lag større bål enn du kan håndtere. Slokk bålet med vann før du forlater det. Bruk alltid litt mer vann enn du tror du trenger. ❖

Nyttig julegave til speiderne i Nes-Årnes

– Nå kan vi kjøpe telt og soveposer så flere kan være med og sove ute! sier Mia Kristine Vermundsberget (9) i Nes-Årnes speidergruppe. De, Skarnes speidergruppe og Kongsvinger 2 speidergruppe var blant de ni lag og foreningene i Nes, Kongsvinger og Sør-Odal som til sammen får 119 000 kroner i julegave av Coop Øst, skriver avisa Raumnes. Speidergruppene fikk 15 000 kroner hver. Nes-Årnes speidergruppe skal bruke pengene på friluftsutstyr.
– Det er gøy å være ute, og i speideren lærer vi om naturen og verdensrommet. Når vi sover ute, kan vi ligge og se på stjernehimmelen, sier Mia Kristine. ❖

FOTO: JOHN TERJE PEDERSEN, COOP

FOTO: STEIN ANKARSTRAND

Gapahukgave fra Drøbak Frogn speidergruppe

Drøbak Frogn speidergruppes «julegave» til Frogns befolkning er en gapahuk de har bygget på «odden» i Øvredammen, skriver gruppa på sin Facebook-side. Den er for alle, enten det er overnattingstur, bare noen timer, eller en kort rast i litt ruskevær. Gapahuken er tett og kan brukes, selv om den er ikke helt ferdig ennå. – Til våren legger vi torv på taket, bygger skikkelig bålplass, gruser opp rundt bålplassen og lager sittebenker, forklarer speiderne. Gapahuken er sponset av Frogn Kommune, Ungdommens kommunestyre, Statskog og Sparebankstiftelsen/Amta. ❖

FOTO: SIGBJØRN BERENTSEN, BYGDEBLADET

Vesterlen-speidere ordnet hjertestarter

Friluftslivets Hus på Randabergfjellet i Rogaland har nå en hjertestarter tilgjengelig, takket være Randaberg-speiderne. Speiderne fikk 24 000 kroner fra Sparebankstiftelsen SR-Bank, skriver Bygdebladet.– En slik kan jo være grei etter noen langspurter opp bakken mot huset her, sier Alf Arne Rannestad i SR-Bank. ❖

Speiderleder i Lillesand hedret med blomst

FOTO: FOTO CHRISTIAN NØRSTEBØ, LILLESANDS-POSTEN

– Det er en voldsom ære å få blomst! sier Frank Ribe. Før jul fikk han en juleglede av Lillesands-Posten. Frank har vært leder i 1. Høvåg i Aust-Agder krets i tolv år. – Men jeg liker jo ikke sånn type oppmerksomhet! Jeg vil heller være på skauen med de ungene. Det er mye gøyere. Og se at de gleder seg og hvor mye det betyr for dem å komme seg ut på tur i allslags vær, sier Frank videre til lokalavisa. ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

Lærte om forskning i speideren og vant stor kåring

– Vår generasjon møter så mange problemer som vi ikke har sett før. Dette er problemer som vi ikke skapte, men som vi nå må løse, som klimaendringer og digital mobbing som har kommet med teknologi.
Det forteller den 15-årige amerikanske jenta Gitanjali Rao. Hun er den første vinneren av magasinet TIMEs kåring av «Kid of the Year». Gitanjali har deltatt i et amerikansk speideropplegg som heter Stem. Der får unge bli kjent med forskning, teknologi, ingeniørkunst og matematikk. 15-åringen har blant annet laget Kindly. Dette er et verktøy som skal fange opp tidlige tegn på mobbing på nett. Gitanjali Rao er intervjuet av skuespiller Angelina Jolie for magasinet TIME. ❖

Speiderhuset i Elverum fortsetter suksessen med utlån

I litt over ett år har speiderhuset i Elverum blitt lånt ut gratis til barnebursdager. Det gjelder når foreldre sliter med dårlig økonomi og ikke har råd til å gi barna en skikkelig bursdag. – Vi har valgt å videreføre denne ordningen, sier Nils Richard Melby til avisa Østlendingen. Han er leder i husstyret i Elverum.

Også andre kan leie huset til arrangementer, da til vanlig pris. Men det blir ikke stilt noen spørsmål hvis foreldre ønsker å låne det gratis. I løpet av ett år har det blitt lånt ut slik ti ganger, tror lederen for husstyret. Noe å vurdere også for andre speiderhus? ❖

NYHET!

Osprey Ace er en veldig god sekk til junior. Perfekt til dagstur, overnattingstur og en og annen tur fra hytte-til-hytte. Sekken har alle de nyttige funksjonene en sekk må ha, men ikke for mange av de mindre nyttige funksjonene. Også ser den jo skikkelig bra ut da!

1351,–

Hestras Fjellvott er vår absolutte bestselger. Ikke bare fordi vi har anbefalt denne i mange år, men også fordi den har god snølås, godt grep og innervott i ullfrotté som varmer godt.

BARN 440,–

VOKSEN 520,–

Hestras Ergo Grip Active-hanske er par bra hansker som er perfekt til nesten alt. Vi har testet, og disse hanskene har rigget utallige treteltleire, gått masse på ski og renovert et helt hus. Ivers favoritt!

756,–

Barnekompasset fra Silva er et turkompass med stort og tydelig kompasshus.

194,–

A90S er stor og god kartmappe med mange festepunkter og reimer med klips. Så da skal den være rimelig grei å slenge rundt halsen eller få festet på kanoen. De røde feltene gjør den litt lettere å finne når mørket faller på og ordenssansen ligger igjen hjemme.

253,–

Speiderhals er vår egen, tykke og supermyke ullhals. På utsiden ligner mønsteret ganske mye på speiderskjerfet, men på innsiden er den ensfarget marineblå. Og omvendt om du vrenger den. Skikkelig varm!

299,–

Sommerposen fra Mammut passer perfekt utenpå Speiderposen. Da kan du for eksempel kombinere en rimelig syntetisk sommerpose med en lett og varm høstpose i dun, og få en skikkelig varm vinterpose til sammen. Så har du soveposer nok til et helt år!

SOMMERPOSE 1759,–

SPEIDERPOSE I DUN 3199,–

Foto: Ellen Marie Arnansen og Miriam Nerheim / Team Speider-sport

Foto: Ellen Marie Arianzen og Miriam Nerheim / Team Speider-sport

speider-sport

Speidersport.no

NYHET!
Osprey Rook/Renn-tursekkene har godt bæresystem og stor kapasitet på 50 liter. Og bra pris!

1182,–

NYHET!
Omnia er en stekeovn som gir deg både under- og overvarme på tur. Passer på stormkjøkkenet eller gassbrenneren. Eller på hybelen.

439,–

NYHET!
Norvis gnagsårsalve forebygger og behandler gnagsår.

93,–

Vi har turkartseriene fra Nordeca, Cappelen Damm og Calazo. Også har vi kart over Sverige og verden utenfor. Masse kart!

Speiderflaskene fra Nalgene har store åpninger slik at de er raske å fylle og enkle å holde rene. En klassiker som tåler absolutt alt! (Og den ene flaska lyser til og med i mørket.)

0,5 LITER 189,–

1 LITER 229,–

Fortell oss hva du gjør når du kjeder deg!
Send en e-post til
kk@speiding.no

TEKST OG FOTO: KIRVIL KAASA

BRA å kjede seg?

Voksne kan finne på å si «Barn har godt av å kjede seg av og til». Vi har spurt speidere fra Tranby speidergruppe om de er enige i det.

MIE LEIN EIDE, 10 ÅR

– Jeg har fått høre det: «Da får du kjede deg litt, da!» Jeg tror det er noe de voksne sier fordi de vil at vi ikke skal være så opptatt av å se på skjerm hele tiden.

Egentlig skulle jeg ønske at det var sånn som før, sånn som Mamma forteller om at de lekte da hun var liten. Da får jeg lyst til å gjøre det samme. Så da spør jeg vennene mine, da, om de vil bli med og leke. Men de fleste vil heller sitte foran skjermen.

– Hva gjør du da? – Jeg blir jo med, for jeg vil gjerne være med dem.

– Jeg er på en måte litt enig, sånn halvveis. Men man får ikke så mye ut av å kjede seg. Kanskje samle tankene litt, da. Men jeg synes godt voksne kan komme med noen tips til hva man kan gjøre når man kjeder seg – ikke bare si at du har godt av det. Noen ganger går jeg bort til Ulrik. Da ender det ofte med at vi spiller hos ham.

MYNTE ANDERBERG-LARSEN, 11 ÅR

– Jeg er ikke enig! De sier det nok fordi de vil at jeg skal finne på noe selv. Da går jeg til vennene mine, eller jeg leker for meg selv eller med lillesøsteren min som er åtte år. Noen ganger spiller vi på iPad, men vi spiller også fotball, leker med Barbie eller med andre dokker. Det er lettere å finne på noe å gjøre om vinteren enn om sommeren. Jeg synes det er mer å finne på inne enn ute, og jeg er mer inne om vinteren. Man kan jo slappe av når man kjeder seg, da, og tenke litt.

FOTO: BENEDIKTE HÅKONSEN

MARION HÅKONSEN, 11 ÅR

– Det er litt rart at de sier det, men det er jo sant, man må øve seg på å være tålmodig, og da kan man godt kjede seg. Det er jo ikke sånn at det skjer noe gøy hele tiden.

– Hva gjør du hvis du kjeder deg?

– Da pleier jeg bare å sette meg i sofaen og slappe av. Noen ganger tenker jeg på hva som kommer til å skje etterpå. Av og til setter jeg på TVen. Ellers pleier jeg å spille på keyboardet mitt. Jeg er ikke så flink ennå, så jeg øver på sanger. Jeg liker å spille «Don't worry, be happy» og «She's the one» og «We are the champions».

Når jeg spiller keyboard, legger jeg ikke alltid merke til at tiden går. Jeg har alltid hatt lyst til å spille. Jeg ønsket meg et piano til jul en gang, og så fikk jeg et bra keyboard. Rett etter det satt jeg kjempelenge en gang, uten å tenke på hvor lenge jeg hadde spilt, sånn fem timer, omtrent.

OLAVA SOGN, 11 ÅR

– Jeg får høre det av og til, at jeg har godt av å kjede meg. Men det er en litt rar ting å si. Det høres dumt ut at jeg har godt av noe som jeg ikke liker. Men man kan jo litt over ting når man kjeder seg. Det gjør jeg noen ganger. Eller så finner jeg på noe å gjøre. Jeg liker å leke med Lego eller lese. Jeg holder på med Harry Potter-bøkene for tredje gang nå. Jeg blir aldri lei!

THOMAS ØSTERN, 11 ÅR

– Hmmmm … nei, egentlig ikke, men barn har godt av å være ute, da. Jeg kjeder meg ikke så ofte. Jeg kan bygge med Lego lenge, lenge. Det lengste jeg har bygget uten pause, er fire timer. Jeg liker best å bygge noe jeg finner på selv.

– Hvis jeg skal gi tips til hva du kan gjøre når du kjeder deg … gå en tur eller bygg med Lego!

ULRIK MØRK, 10 ÅR

– Det er jeg ikke enig i! Det er kjedelig å kjede seg.

– Hvorfor tror du voksne sier at barn har godt av å kjede seg?

– Hakke peiling!

– Kjeder du deg, da?

– Ikke så mye. Jeg spiller nesten hele tiden, da. Roblox.

TEKST OG FOTO: JANNE FONGEN

Mål:
K-12

Gjør eksperimenter hjemme

Liker du å gjøre eksperimenter? Kanskje du synes det er gøy å prøve noe du ikke har gjort før. Her er fire eksperimenter du kan prøve hjemme!

1 TELYS SOM BRENNER «UNDER VANN»:

Telys slukker under vann, sier du? Du kan få det til å brenne «under vann» slik:
Du trenger: 1 telys, 1 stor glassbolle, fyrstikker og 1 glass

Slik gjør du:
Fyll glassbollen med vann, men ikke helt opp til kanten.
1. Sett telyset i bollen, slik at det flyter på vannet.
2. Tenn telyset med en fyrstikk.
3. Hold glasset opp-ned over telyset og senk det ned i bollen.

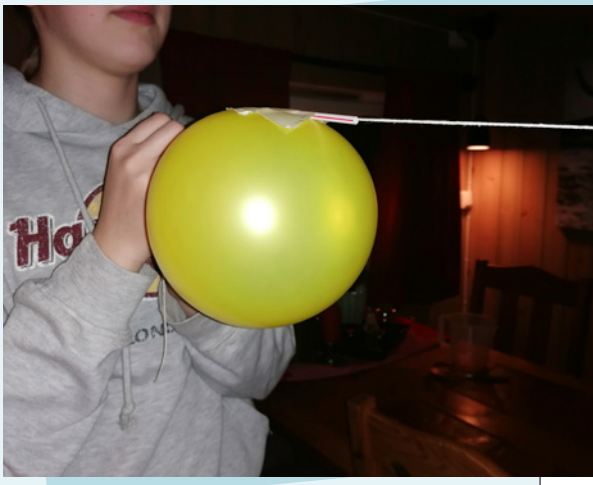
Hva skjer?
Luft trenger plass. Lufta i glasset vil dytte vannet nedover for selv å ta denne plassen inne i glasset. Flammen trenger oksygen. Når lyset slokner inni glasset, er oksygenet i lufta brukt opp.

Sikkerhet
Vær forsiktig når du bruker fyrstikker og lys!

2 LAG DIN EGEN BALLONGRAKETT!

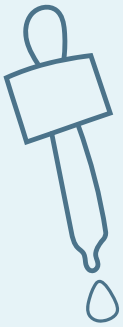
Synes du raketter og jetfly er spennende? Prøv å lage en ballongrakett! Både raketter, jetfly og ballongraketter skyter noe bakover for at de skal gå fremover.

Du trenger: 1 ballong, lang hyssing, 1 sugerør, teip og saks.

Slik gjør du:
Fest en ende av hyssingen i et hjørne av rommet, eller la en venn holde enden og sett deg i motsatt hjørne med den andre enden i hånda.

Klipp av den bøyelige delen på sugerøret. Du skal bruke den rette delen. Den trenger ikke være mer enn noen få cm lang.

Blås opp ballongen litt og fest den under sugerøret med teip, slik som på bildet. Åpningen på ballongen må peke samme vei som sugerøret.

1. Tre sugerøret inn på hyssingen, slik at hyssingen nå kan «skli» gjennom sugerøret. Ballongåpningen skal være mot deg.
2. Blås opp ballongen. Hold hyssingen stramt.
3. Slipp ballongen!

Prøv gjerne med ulike ballonger, avlange, runde eller formede og finn ut av hva som fungerer best.

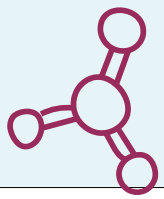
3 ER VANNET KALDT ELLER VARMT?

Selvfølgelig kjenner jeg om vannet er varmt eller kaldt, tenker du kanskje? Gjennomfør forsøket med en venn eller søsken. Se om dere klarer å bli enige om vannet er varmt eller kaldt!

Du trenger:
Tre bøtter eller store plastboller og vann med ulik temperatur.

Slik gjør du:
1. Fyll bøttene med vann: en med iskaldt vann, en med lunkent vann og en med varmt vann. Vannet skal ikke være så varmt at du brenner deg når du putter hånden din nedi!
2. Få vennen din eller et søsken til å holde hånden sin i kaldt vann, mens du holder hånden din i det varme vannet. Tell til 50.
3. Nå skal begge putte hånden sin i bøtta med lunkent vann. Er vannet kaldt eller varmt?
4. Bytt gjerne på hvem av dere som har hånden i kaldt eller varmt vann og prøv igjen!

Hva skjer, tror du?

Husk å rydde etter at du har prøvd eksperimentene, slik at du får lov til å teste flere eksperimenter en annen gang!

Lykke til!

4 LEVENDE TEGNING

Prøv å få tegningen din til å bevege seg!

Du trenger: 1 hvit tallerken eller fat (helst litt dyp), 1 mugge med vann og whiteboard-tusjer. Det er viktig at tusjene er spritbaserte og IKKE vann-faste, spør gjerne en voksen hvis du ikke er helt sikker på hva slags tusj du skal bruke.

Slik gjør du:
1. Tegn på fatet med en whiteboard-tusj. Det er viktig at strekene er litt tykke.
2. Hell vann sakte og forsiktig på fatet. Hell på siden av fatet, og ikke rett oppå tegningen din.
3. Lek med tegningen din og få tegningen til å bevege på seg ved å gynge litt på fatet.
4. Hell vannet av fatet, tørk det helt tørt og prøv igjen!

Hva skjer, tror du?

TEKST OG FOTO: HANNE KRISTINE LYBEKK

Mål:
F-4, K-7

BURSDAGSFEST I APPELSINSKALL

22. februar er Tenkedagen, bursdagen til både Lord og Lady Baden-Powell. Og hva passer vel bedre da enn et par bursdagstips?

For begge oppskriftene:
Del hver appelsin i to halve og fjern fruktkjøttet (det kan du kose deg med). Det er en fordel å kutte appelsinen der stilken er for å unngå hull i «skålene».

APPELSINGELE PÅ TUR

Du trenger (4 porsjoner):
2 appelsiner (se egen boks)
3 ts gelatinpulver
6 ss vann
5 dl varmt vann
1 dl konsentrert appelsinsaft

Vaniljesaus

Kniv, skjeer, skjæreunderlag, noe å blande i

Slik gjør du:
1. Bland gelatinpulveret med vann. La det stå mens du blander saften ut i det varme vannet. OBS! Få hjelp av en voksen til dette.
   Når saften er blandet, ut tilsetter du gelatinblandingen og rører til alt er oppløst.
2. Hell gelemassen over i appelsinskallene. Det kan være lurt å plassere dem i f.eks. en tallerken/skål for å støtte dem opp.
3. Sett geleen kaldt i et par timer ute eller i kjøleskap, slik at den stivner.
4. Spis med vaniljesaus, eller noe annet du synes er godt!

BROWNIES I APPELSINSKALL

Du trenger (2 porsjoner):

1 appelsin (se egen boks på s. 12)
6 ss sukker
6 ss hvetemel
3 ss kakaopulver
1 lite dryss med salt
3–6 ruter sjokolade
3 ss vegetabilsk olje, smeltet smør eller kokosolje
6 ss melk

Kniv, skjeer, skjæreunderlag, noe å blande i, aluminiumsfolie

Slik gjør du:

1. Bland alt det tørre i en bolle.
2. Rør inn det våte, ha i hakket sjokolade og fordel røra over i appelsinskallene.
3. Pakk appelsinene inn i hver sin bit aluminiumsfolie og putt dem i glørne. La dem stå i 15–25 minutter.
4. Nytes som de er, eller med krem, nonstop eller noe annet godt!

TIPS

Skal du lage til mange? Da kan det lønne seg å kjøpe ferdigblandet pulver av gele/brownies i butikken.

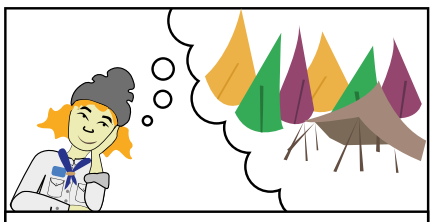
› Får du for mye geleblanding, kan du alltids tømme restene i et par kopper eller lignende.
› Browniene kan også lages i stekeovnen eller i en kopp i mikroovnen på full styrke i 1–2 minutter.

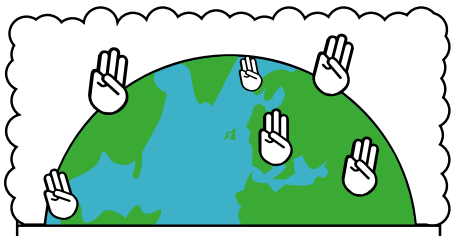
Speideres innsats for fred i en krevende tid

Tegneserien er inspirert av et sitat fra boka til Lady Olave Baden-Powell, **Window on my Heart** (selvbiografi fra 1973, i samarbeid med Mary Drewery).

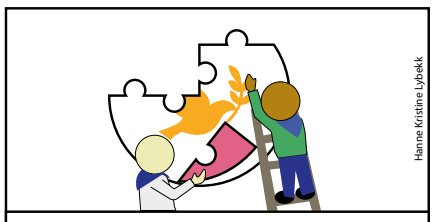
Les historien om Lady Baden-Powell på sidene 24–25!

Dette er ikke tiden for å reise til speidere i Frankrike, Finland, Italia eller Island. Canada eller Chile, Ghana eller Guatemala.

Men du kan besøke dem i TANKENE. Og gi dem styrke, utforske og lære.

For sånn gjør vi speidere. Uansett alder, bakgrunner og nasjonalitet. Vi arbeider for fred og styrker hverandre.

PATRULJEDYRET

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Fort hjort

Visste du at hjorten liker å gå på epleslang, og at den er rask og veldig flink til å svømme?
Bli kjent med hjorten!

HJORT
Latinsk navn: Cervus elaphus (Hjortedyrfamilien)
Levetid: 10–20 år
Vekt: 120–280 kg
Størrelse: Kroppslengde: 165–250 cm, høyde opp til ryggen:120–150 cm
Toppfart: 60 km/t
Mat: Saftig grønt gress, urter, bark, kvister og knopper på trær.
Favorittmat: Eple, gulrot, potet og blåbær.

I Norge finnes hjorten i de aller fleste kommunene sør for Saltfjellet i Nordland. Den er lett gjenkjennelige på den mørke hårstripen fra nakken og langs hele ryggen. Den vises tydelig i både den rød-brune sommerpelsen og den grå-brune vinterpelsen. Hårene på rumpa er hvite, slik at du lett kjenner igjen hjorten når den snur rumpa til deg og løper sin vei.

GLAD I MAT

Hjorten spiser det meste. Saftig grønt gress er hverdagskost. Det samme er sopp, lav, blader og bær. Hvis den virkelig skal kose seg, går den på epleslang eller plyndrer en grønnsaksåker med gulrot, kålrot og potet. På vinteren spiser den mest bark, kvister og knopper på trær – spesielt fra rogn, osp, selje og gran.

For de litt eldre speiderne - forslag til Utfordringen eller en patruljeoppgave:

Planlegg og gjennomfør en hjortesafari med patruljen. Finn aktuelle steder ved å kikke på kart og snakke med voksne. Hvordan oppdage hjorten før den oppdager dere? Klarer dere å ta bilde av hjorten?

SANSENE

Hjorten har god hørsel og luktesans, men den har dårlig syn og er sannsynligvis fargeblind. Derfor har den problemer med å oppdage deg når du sitter musestille, hvis den ikke klarer å lukte eller høre deg, da.

FIN HODEPYNT

Bare hannene får gevir. Første gang vokser det ut to helt rette horn. I april–mai mister de geviret, det løsner og faller av. Et nytt vokser frem før sommeren er over. Det er litt større og kraftigere enn geviret de mistet. Mange tror at hjorten får én ny tagg på geviret hvert år, men det stemmer ikke. De største gevirene får hjorten når den er 7–10 år gammel. Da har geviret mellom fem og syv tagger. Kanskje finner du et slikt gevir når du er på tur?

MANGE VENNER

Elgen trives best alene og rådyrene er skvetne. Hjorten er derimot et sosialt dyr. Den trives best med mange venner. Oftest er det mammahjortene (hindene eller kollene) og barna deres (kalvene) som går sammen. Pappahjorten (bukken) reiser som oftest rundt på eventyr, fra flokk til flokk.

ET SAFARIDYR PÅ DEN NORSKE SAVANNEN

Hjorten er et typisk skogsdyr. Den trives best der den kan gjemme seg blant busker og trær. Selv om den helst vil være i skogen, kommer den ofte ut av den, på leting etter saftig grønt gress. Gjerne nær en isbre eller snø. Når våren kommer og det aller første grønne gresset spirer på enger og jorder, lokkes hjorten frem. Den dukker ofte opp tidlig på morgenen, akkurat når det begynner å bli lyst, eller sent på kvelden, rett før det blir helt mørkt.

Husk å følg med på bilturen tidlig på morgenen eller kvelden, hvis dere kjører forbi jorder eller enger. Kanskje er du så heldig at du oppdager hjorten, du også?

Vil du prøve å finne hjorten selv? Husk å plassere deg slik at vinden blåser fra skogen, over jordet og forbi deg. Da kan ikke hjorten lukte deg. Er du ekstra heldig, kan du se store flokker med hjort. Vær stille – det er fort gjort at hjorten hører deg. Da ser du plutselig bare den hvite stumpen når den løper sin vei! ❖

HODEBRY & VITSER

TEKST: KIRVIL KAASAI **ILLUSTRASJON:** THOR WIBORG

FINN:

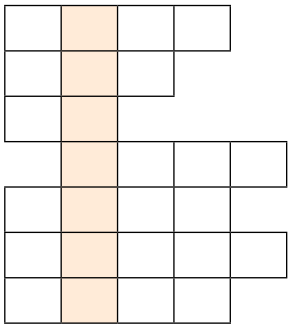
Minst fire trær som ser ut som troll
Et juletre med stjerne i toppen og lys
En som vanner snøen med vannkanne
En fugl som måker taket på huset sitt
En som har fått en istapp gjennom sekken sin ... Fargelegg tegningen!

KRYSSORD

Når du har løst kryssordet, kan du lese navnet på et dyr nedover i de fargede rutene.

Spikker vi med
Trenger vi for å lage bål
En kald dessert
Dyr som bjeffer
Planter vokser i ...
Har hale og finnes i eventyrene
Det motsatte av ute

Du finner løsningen på kryssordet på side 21.

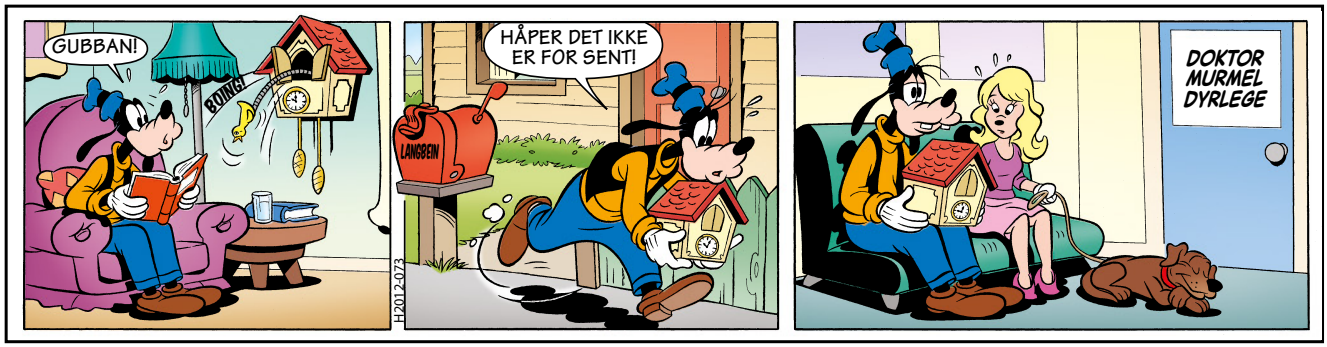
GÅTER

1. **Hva er verre enn å finne en mark i et eple du nettopp har tatt en bit av?**
2. **Du kan ofte se den på bakken, men den blir aldri våt eller skitten. Hva snakker jeg om?**
3. **Hvilken høne har ikke fjær?**

Svar på gåtene
1. Å finne en halv mark
2. Skyggen
3. Marihøna

TEGNESERIER

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** THOMAS MARKENTO ANDRESEN

Mål: F-1, 8, 9, 10

Tur

Har du hørt noen si «Ut på tur, aldri sur»? Noen ganger synes du kanskje ikke turen er så morsom. **Da er det på tide at du blir tursjef!**

Hvis du vet hva du trenger å ha med deg, hva slags klær som er lurt og hva du vil gjøre på turen, blir turene best og morsomst. Øv deg ved å ta turmerket for småspeidere!
For å få merket, skal du gjøre forskjellige ting. Enten i speideren, sammen med familien din eller andre voksne og barn:

1. **Gå tre turer til fots i løpet av et halvt år.**
   Hver tur skal være minst tre kilometer. Du som trenger en rullestol, bruker den. Hvis du begynner nå i vinter, kan du få merket når sommerferien er slutt. Det klarer du helt fint!

2. **Vær med på minst tre turer** der du bruker enten ski, kjelke, skøyter, rulleskøyter, spark, sykkel eller noe annet som ikke har motor.

3. **Tegn og fortell om turene dine etterpå**. Opplevde du noe morsomt eller rart?

4. **Vis en voksen hva som er riktige klær og sko for en dagstur eller en tur med overnatting.** Vis også hva slags utstyr du trenger. Kanskje et sitteunderlag? Fyrstikker og plaster? En ekstra genser? Regnjakke?
   Forklar også hva slags og hvor mye mat og drikke du trenger til turen. Og husk kjeks, frukt, nøtter, sjokolade eller noe annet godt!

5. **Pakk utstyr til en tur helt selv.**
   Det greier du bra hvis du har en tursekk. Det er lurt å lage en pakkeliste først. Tenk på hva du kan få bruk for. Skriv det opp.
   I Speiderbasen og bakerst i Speiderboka finner du forslag til pakkeliste. Tenk godt gjennom om du trenger alt som står der!

Turmerket får du kjøpt hos Speider-sport. God tur og lykke til!

MORO PÅ TUR ÅRET RUNDT

- Ta med forstørrelsesglass og oppdag bittesmå ting
- Tenn bål og lag noe godt
- Klatre i trær
- Lag barkebåter og la dem reise nedover en bekk
- Bygg en snøborg eller lag en flaskehoppbakke
- Går tur i mørket med hodelykt eller lommelykt
- Oppdag spor etter dyr og fugler
- Kast fiskesprett
- Lag små dyr av kongler og pinner
- Let etter fine steiner, skjell eller andre skatter!
- Lek gjemsel eller boksen går!
- Tegn opp på bakken og spill bondesjakk med steiner og kongler!

TEKST: JANNE FONGEN I **FOTO:** CF SALICATH

Mye moro med patruljen

Kjedelig å ikke kunne møtes som vanlig, sier du? Andre tider gir rom for nye ideer og nye ting å gjøre. Her kommer noen forslag til patruljeaktivitet i koronatider!

TRYGGE UTEMØTER

Hvis nasjonale og lokale smittetall og regler tillater det, kan dere møtes. Når dere har patruljemøtene ute, er det enklere å holde avstand og unngå smitte. Dessuten er utemøter med patruljen superkoselig, men kle dere godt!

Refleksløype: Inviter patruljen på refleksløype i mørket. Før det blir mørkt, må refleksene henges opp på trær, gjerne langs en sti. Når det blir mørkt, kan dere lete etter refleksene ved hjelp av en lommelykt eller hodelykt. Ved refleksene kan dere henge opp spørsmål eller oppgaver patruljen må løse, slik at det blir en natursti. Hvis dere er veldig gode, kan dere henge opp refleksene i en skog og ikke langs en sti, da blir det litt vanskeligere å finne dem.

Stjernetur: La lommelykt og hodelykt bli igjen hjemme og møt patruljen på en åpen plass, gjerne litt unna lys fra byen og andre hus! Lær om ulike stjernebilder på patruljemøtet før turen, og se om dere klarer å finne igjen noen av

dem på himmelen. Last gjerne ned apper på mobilen som kan hjelpe dere med å finne stjernebildene på himmelen. Appen SkyView Free fungerer fint.

Baking eller matlaging på bål: Avslutt stjerneturen eller refleksløypa med å lage noe supergodt på bål sammen, se forslaget på side 13. La alle patruljemedlemmene ha med seg en ingrediens hver til maten dere skal lage. Husk god håndhygiene!

AKTIVITETER PÅ NETT

Spillkveld på nett: Bruk Zoom, GoogleMeet, Discord eller andre programmer til å møtes digitalt. Bli på forhånd enige om hvilket spill dere vil spille. Spillene Geni,

FOTO: BRETT JORDAN, UNSPLASH

Bezzerwizzer og Gruble fungerer fint på nett. Tegnespillet www.scribbl.io fungerer også bra på digitale møter. Patruljen Ugle i 1. Sandefjord speidergruppe spilte Yatzy sammen på Discord. – Alle hadde med seg egne terninger, mens Fredrik skrev ned resultatene, forteller patruljefører Marion. – Det fungerte bra og vi hadde det veldig hyggelig, legger assistent Fredrik til.

Lag og spis middag sammen: Søk på internett og finn en oppskrift på en matrett dere aldri har smakt før og lag denne «sammen». Bruk Zoom, GoogleMeet, Discord eller andre programmer, slik at dere kan se hverandre mens dere er kokker på hvert deres kjøkken. Bli enige på forhånd om hva dere skal lage, slik at alle kan handle ingrediensene før møtet. Se også merketipset Kokk på side 26.

Kanskje dere til og med har lyst til å lage en matrett fra Tanzania? Det er nemlig barn og unge som har flyktet til Tanzania vi støtter gjennom Speideraksjonen i år.

Se film sammen: Bruk Teleparty (tidligere Netflix-Party) til å se på film sammen. Her kan dere chatte med hverandre, samtidig som dere ser på filmen. Kanskje den interaktive Netflix-serien «Den utfordrende villmarken» kan være spennende å se sammen? I serien må dere underveis diskutere og ta viktige avgjørelser for å hjelpe Bear Grylls med å overleve og fullføre oppdrag i villmarken. Bear Grylls er forresten også speider. (Obs! Om dere bruker Teleparty, må alle ha egne Netflix-kontoer).

FOTO: ARTEM MALTSEV, UNSPLASH

Magi og mystikk fra Harry Potters verden møter dere på i The Great Hogwarts Escape.

FOTO: JAMIE GRAY

Bear Grylls: Sjef for de engelske speiderne.

Escape Room: Spill The Great Hogwarts Escape sammen med patruljen din på et digitalt møte! Dette er et virtuelt Escape Room med Harry Potter-tema. Spillet er laget av to speidertropper i Storbritannia og kan spilles alene eller sammen med flere. Når man spiller sammen som et lag, er hver person i sitt eget som, men man må samarbeide med resten av patruljen for å løse oppgavene. Hvis du vil spille spillet sammen med patruljen din, må en av dere være host (oversatt: være vert) for runden. Verten må melde seg på via en lenke for å få tilgang til denne funksjonen. Spillet er på engelsk og det kan dermed være litt vanskelig for de yngste i patruljen å forstå. Likevel kan spillet fungere for patruljen hvis dere hjelper hverandre med å oversette vanskelige ord og setninger.

Søker dere på The Great Hogwarts Escape, finner dere enkelt spillet på nettsiden til St. Michaels Scout Group. Speiderne fra Follebu speidergruppe har prøvd seg:
– De brukte litt tid på å komme i gang, men de syntes det var artig etter hvert, forteller speiderleder Eli-Brit Ytterstad Holen.
– Ingen klarte det på 60 minutter. Hvis man ikke kjenner godt til Harry Potter, så forstår man ikke alt. Det kan være en ulempe. ❖

SPEIDING SLUTTER IKKE NÅR MØTET ER OVER

Snapchat-grupper: Når vi er mer alene og ikke kan møte så mange venner som ellers, kan mange begynne å føle seg ensomme. Patruljen kan bidra til en litt lettere hverdag, med mer trivsel og moro. Opprett gjerne en Snapchat-gruppe eller liknende for patruljen, slik at dere kan holde kontakt med hverandre, selv om dere ikke møtes. Aldersgrensen for bruk av Snapchat er 13 år. Hvis det er speidere som ikke kommer på digitale eller fysiske møter, er det veldig hyggelig om peffen sender en ekstra melding eller ringer speiderne for å spørre om hvordan det går. Det er ekstra viktig at vi bryr oss om hverandre nå.

Husk at det viktigste ikke er å ha de kuleste møtene med mest innhold, men at dere holder kontakt gjennom en vanskelig tid. Snakk sammen med patruljen for å finne ut av hva dere har lyst til å gjøre og om dere vil møtes fysisk eller digitalt. Masse lykke til med neste patruljemøte!

PEFFENS «GYMBAG»

Det er noen faste ting patruljen stadig får bruk for på patruljemøtene, for eksempel:

- Et patruljesett med penner
- Notatbok
- Speiderboka
- Stifinnerloggen og Vandrerloggen
- Noen knutetau
- Kniv
- Vannflaske

Finn fram og pakk en liten sekk med det dere pleier å få bruk for til møtene. Sekken kan stå klar på rommet hjemme hos peffen, slik at den bare er å ta med seg. Peffens gymbag!

Løsning på kryssordet side 17.

K	N	I	V	
V	E	D		
I	S			
	H	U	N	D
J	O	R	D	
T	R	O	L	L
I	N	N	E	

WORLD SCOUT JAMBOREE

TEKST: TIRIL THORVALDSEN FOSEN I **FOTO:** ANDERS MYHR NIELSEN

Bli med til Sør-Korea!

Å reise ut i verden, kanskje til et land du ikke har vært i før, på leir med tusenvis av andre, er **et skikkelig eventyr!**

World Scout Jamboree er en stor internasjonal speiderleir hvor speidere fra hele verden er invitert. Den arrangeres hvert fjerde år. Den 25. verdensspeiderleiren blir arrangert i Sør-Korea fra 1. til 12. august 2023. Den som da er mellom 14 og 18 år kan være med som speider/deltaker. Er du eldre, er det flere muligheter. Du kan delta som leder i en tropp, som IST (International Service Team), eller som en del av den norske kontingentledelsen eller staben.

En World Scout Jamboree er for mange en «once in a lifetime experience». Den er en reise og en leir full av opplevelser, kunnskap og vennskap. Du lærer mye om deg selv og om ulike kulturer, blir kjent med mennesker fra hele verden og får oppleve ting du sjelden ellers får muligheten til. Det er virkelig en opplevelse for livet!

I 2019 var det verdensspeiderleir i USA. Over 40 000 speidere fra 152 land deltok. Norge sendte 600 speidere og ledere fordelt på 13 tropper. I Norge har vi en tradisjon for å dra på troppsturer før jamboreen for å bli godt kjent med hverandre. Det gjør at det er lett å føle seg trygg før man reiser! Hver tropp fra Norge fikk noen dager i Washington D.C. før eller etter jamboreen. Selve leiren varte i cirka to uker. Det virker kanskje lenge, men tiden går altfor fort når man har det gøy! Det er masse aktiviteter man kan delta på og store leirbål med alle deltakerne.

Det er fortsatt lenge til, men det er lurt å begynne å tenke på om du har lyst til å dra. Påmeldingen foregår ganske tidlig, og kanskje du allerede burde begynne å spare! ❖

SPARETIPS FOR DEG SOM VIL TIL SØR-KOREA

Å dra på Jamboree er virkelig å anbefale. Det er kostbart, men mange vil nok si at det er verdt hver eneste krone. Uansett er det lurt å begynne å spare tidlig.

Nøyaktig hvor mye det vil koste for norske speidere å delta i Sør-Korea i 2023, vet vi ikke ennå, men for leiren i USA var prisen cirka 35 000 kroner, inkludert reise og leiravgiften. Speidere fra de rikere landene, som Norge, bidrar til leirkontingenten for leirdeltakere fra fattigere land, slik at speidere fra hele verden kan få mulighet til å være med. Det er en veldig fin ting at vi kan hjelpe til med å inkludere alle!

Sparetips til deg som drømmer om å være med på verdens største speidereventyr:

1. Spar så mye penger du overhodet klarer! Sett dem inn på en konto som du bare bruker til å spare til jamboreen.
2. Kanskje du kan tjene penger ved å hjelpe til hjemme, lufte hunden til naboen, klippe gresset, male, hjelpe besteforeldre, sitte barnevakt osv.
3. Finn ut om du kan søke om støtte fra ulike lokale organisasjoner, speidergruppa, kretsen osv.
4. Selg ting du ikke trenger, eller klær som er for små på for eksempel Tise eller Finn.no.
5. Kanskje du kan inngå en spareavtale med foreldrene dine? Foreslå for eksempel at for hver krone du sparer, bidrar de med én krone til turen.

TEKST: KSENIA SAZONOVA I **FOTO:** SIAN COOPER, UNSPLASH

Mål: V-4, 6, 12

Lær å snakke sjiraffspråket

Sjiraffen ble valgt som ambassadør for denne måten å kommunisere på fordi den har det største hjertet av alle dyr, hele 11 kg! Den lange halsen gjør at sjiraffen kan betrakte ting på avstand og skaffe seg overblikk.

For å unngå krangling i patruljen, er det lurt å vite hvordan dere kan snakke sammen uten at det blir dårlig stemning. Det vi sier, og måten vi sier det på, er ofte årsaken til en krangel eller en konflikt. Prøv heller sjiraffspråket! Det er en metode som er utviklet av Marshall Rosenberg, en ekspert på kommunikasjon.

Sjiraffspråket er en måte å snakke sammen på. Man skal snakke fra hjertet. Man skal vise respekt for og ha sympati med den man snakker med. Da blir det lettere for dem som snakker sammen å akseptere og anerkjenne hverandres følelser. Det er ikke alltid lett, men ikke mist motet – les videre!

Den som vil snakke sjiraffspråket, må kunne forklare sine egne ønsker og opplevelser uten å komme med anklager. Så hva betyr det?

- Bruk «jeg» istedenfor «du».
- Unngå ord som «alltid» og «aldri».
- Avslutt med et positivt løsningsforslag, eller still et spørsmål som kan hjelpe dere med å fortsette å diskutere situasjonen til dere finner en god løsning.

EKSEMPLER:

Ikke si: – Nå gidder jeg ikke å være med på patruljemøtene mer, for alle bare bråker hele tiden! Det er skikkelig kjedelig!

Sjiraffspråk: – Jeg synes det er vanskelig å følge med på det som skjer på patruljemøtene. Det er ofte mye bråk, og jeg synes det ødelegger for oss. Kan vi bli enige om noen regler for hvordan vi skal ha det her?

Ikke si: – Jeg sa jo til deg at du skulle ta med ved fra garasjen! Jeg burde visst det, for du glemmer alltid hva vi har avtalt! Hva skal vi gjøre nå? Spise kald middag?

Sjiraffspråk: – Ja, nå ser det ut som vi ikke har med ved til å lage middagen på. Er det noen som har et forslag til hvordan vi skal løse det?

Tenk først – snakk etterpå!

Før du åpner munnen, tenk på hva du vil oppnå med det du sier. Vil du bare få ut frustrasjonen din, eller vil du finne en løsning? Hvis du bevisst prøver å straffe eller fornærme den du snakker med, risikerer du både at dere ikke finner noen løsning og at dere blir uvenner!

Øv på å bruke sjiraffspråket når dere diskuterer noe i patruljen. Det kan være vanskelig å komme i gang, men øvelse gjør mester! ❖

Sjiraffens hjerte må være kraftig for å klare å pumpe blod helt opp til hodet på toppen av den lange halsen!

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

HISTORIEN OM

TEKST: EILIF TANBERG I **FOTO:** SPEIDERMUSEET

Olave Baden-Powell blir tatt i mot på Fornebu i 1965. Dette var siste gang hun besøkte Norge.

Olave Baden Powell

Mål: L-1

I 1930 ble Olave Baden Powell leder av den internasjonale jentespeiderbevegelsen (WAGGGS). Da hadde hun jobbet knallhardt siden 1916 for å gi enda flere jenter mulighet til å bli speidere – verden over.

Da Olave ble født i England i 1889, hadde kvinner få rettigheter. I England fikk de ikke full stemmerett før i 1928. Først etter 1945 kunne kvinner få jobbe som dommere og politikere.

Olave vokste altså opp i et veldig annerledes samfunn enn det vi lever i nå. Mange unge jenter måtte gjøre seg klar for et liv uten jobb, utdanning eller egen inntekt. Kanskje tenkte Olave at det hørtes kjedelig ut? Hun var ihvertfall ikke ei stillesittende jente – Olave var aktiv tennis- og fotballspiller som barn, i tillegg til å svømme og lære seg å spille fiolin.

EN AVGJØRENDE REISE

Som ung voksen var hun i 1912 på en lang båtreise med faren sin. Der møtte hun en som skulle bli hennes sjelevenn og ektemann. En flott, engelsk herremann som het lord Robert Baden-Powell var nemlig på reise for å utvikle speiderbevegelsen. Denne bevegelsen hadde han selv startet noen år tidligere, og den spredte seg stadig fra land til land.

De to ble nære venner i løpet av reisen, og det tok ikke lang tid før

TIPS!
Liker du speiderhistorie? Det finnes et eget fordypningsmerke Speiderhistorie som du og patruljen kan ta. Sjekk ut merket i Speiderbasen.

de forlovet seg. Utfordringen var bare at det var 23 års aldersforskjell mellom de to, han var dobbelt så gammel som henne. Forholdet skapte dermed stort medieoppstyr, men kjærlighet kjenner som kjent ingen grenser, og de giftet seg.

JOBBET FOR JENTENE

Olaves sterke engasjement for samfunnet og mennesker gjorde at hun raskt ble engasjert i speiderbevegelsen sammen med mannen sin. Side om side jobbet de for at stadig flere barn og unge skulle få muligheten til å bli med i speideren. Olave var særlig opptatt av at jenter skulle få bli speidere. Jentespeideren, Girl Guides, var allerede grunnlagt i 1910 av Robert Baden Powells søster, Agnes. Olave reiste land og strand rundt i England for å starte opp nye grupper for jentespeidere.

HELT SJEF

I 1918 ble hun valgt til Chief Guide, leder av jentespeiderbevegelsen i England. To år senere jobbet hun med å organisere jentespeiding internasjonalt, og dermed ble World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) grunnlagt. Olave ble leder av WAGGGS i 1930.

Hun jobbet altså for at speiderbevegelsen kunne bli både internasjonal og samtidig samlet. Derfor var hun særlig engasjert i arbeidet med å spre speiderbevegelsen til enda flere land, og var opptatt av at speiderdraktene, grunnleggende tanker og symbolikk ble likt for speidere verden over. Det kan vi nok være takknemlige for i dag, nå som vi har speidervenner over hele verden.

Olave Baden-Powell under åpningsseremonien på WAGGGS verdenskonferanse på Dombås i 1952.

SUPERSTJERNER I NORGE

Også her i Norge var hun på besøk flere ganger. Den gangen det skapte mest oppstyr var i 1933, i forbindelse med en fredstur. Da ble hun sammen med Robert Baden-Powell ønsket velkommen som superstjerner på kaia i Oslo. Mange hadde reist langt for å se de to, og det var også speidere fra Trondheim, Bergen, Hamar, Elverum, Sarpsborg, Rjukan og Drammen til stede. Dagens høydepunkt var et stort leirbål på Frognerseteren, i nærheten av Holmenkollbakken, hvor til og med dronning Maud kom på overraskelsesbesøk. Etterpå ble følgende rapportert om deltakerantallet: «I alt kunde det vel være ca. 3 000 gutter og piker, foruten englenderne og alle de civile.»

Fram til Olave døde i 1977 jobbet hun ivrig for speideren over hele verden og ble en slags kjendis i speiderbevegelsen. Det er fortjent, for hun hadde uten tvil en viktig rolle i å påvirke jenters plass i samfunnet. I løpet av Olaves levetid fikk jenter mye bedre muligheter til å engasjere seg i viktige spørsmål og temaer, og hun var en av pådriverne. ❖

Kilder: snl.no, leksikon.speidermuseet.no, no.wikipedia.org, girlguidesballarat.org.au

WORLD THINKING DAY

KULT Å VITE!

Olave og Robert Baden-Powell var født med mange års mellomrom, men på nøyaktig samme dato! Begge hadde bursdag 22. februar. I 1926 bestemte verdenskonferansen for jentespeidere at 22. februar skulle være en internasjonal speiderdag, Tenkedagen, da jentespeidere verden over skulle tenke på og gi en oppmuntring til hverandre.
Olave er visstnok oppkalt etter Olav den Hellige, siden faren hennes var så fascinert av Norge.
Etter at Olave og Robert hadde giftet seg, donerte alle speidere i England èn penny hver (omtrent ti kroner i dag), sånn at paret kunne kjøpe seg en Rolls Royce som bryllupsgave!
Olave gjennomførte 648 flyturer og besøkte 111 land i arbeidet for speiderbevegelsen.

TEKST: MARTE MELLUM I **FOTO:** CHRISTIAN SANGEREID

Kokk

Mål: K-7, 8

Å lage god og næringsrik mat er nyttig å kunne. Kanskje skal du på tur og må lage mat da? Eller har du kanskje bare **lyst på noe godt å spise hjemme**? Da er det fint å ha lært seg noen retter.

Med kokkemerket lærer du deg å lage forskjellige middager. Noen av dem passer bra på tur, mens andre er greiest å lage hjemme. I tillegg øver du deg på å lese oppskrifter og følge instruksjoner. Det er lurt!

For å ta kokkemerket, må du lage fire middager:

- Lag hjemmelaget pizza.
- Lag en grillmiddag.
- Kok grøt, for eksempel risengrynsgrøt.
- Lag en tradisjonell norsk matrett. Det finnes masse å velge blant!

Nå for tiden kan det være vanskelig å ha fysiske patruljemøter, og ta merker, men dette merket går helt fint å ta hjemme. Samle patruljen på skjerm og lag maten sammen, men hver for dere. Etterpå spiser dere sammen digitalt (se saken om tips til patruljeaktiviteter, side 19–21). Siden det er fire matretter som skal lages, kan dere fordele dem over flere møter, da har dere noe morsomt å gjøre sammen og dere får tatt et merke! ❖

Premiequiz

Mål: K-3

Hvor lenge var skolene i Tanzania stengt på grunn av koronapandemien?

- ◯ Fem måneder.
- ◯ To måneder.
- ◯ Fire måneder.

Hva foreslo speiderne at skolebarna på skolen i flyktningleiren skulle få?

- ◯ Gummistøvler.
- ◯ Skolesekker.
- ◯ Bøker.

Hva gjorde småspeiderne fra Follebu speidergruppe med pølsene på et utemøte i januar?

- ◯ Stekte dem over bål.
- ◯ Spiste dem kalde.
- ◯ Brukte dem til et kuldeeksperiment.

Hvor skal neste verdensspeiderleir være?

- ◯ I Sør-Korea.
- ◯ I Tanzania.
- ◯ I USA.

Hvor ble Olave kjent med Robert Baden-Powell?

- ◯ På en speiderleir.
- ◯ På skolen.
- ◯ På en stor båt.

Hva gjorde noen av speiderne fra Vågå på det siste speidermøtet før jul?

- ◯ Spiste risgrøt med mandel.
- ◯ Badet i en iskald elv.
- ◯ Lagde julepynt.

Hvem kan få være med på Speideraksjonen i april?

- ◯ Alle speidere i hele verden.
- ◯ Alle speidere i Norges speiderforbund.
- ◯ Alle speiderledere .

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 4/20: **Tobias Birkenes** fra troppen i Birkenes speidergruppe vant Speiderboka, og **Magnus Nuland Ruud** fra flokken i 1. Sandnes speidergruppe vant en Silva Scout hodelykt – perfekt på tur når det er mørkt!

Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 31. mars.

Finn rett svar i bladet!

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

◯ Speiderboka ◯ Silva Scout Hodelykt

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund, Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

FOTO: MONICA JOHANSEN

SPEIDERAKSJONEN

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** MONICA JOHANSEN

Mål: S-14, V-7

OM TANZANIA

Tanzania ligger på østkysten av Afrika. Det er mer enn dobbelt så stort som Norge, og har mer enn ti ganger så mange innbyggere, ca. 55 millioner. Nasjonalspråket er swahili. Engelsk er det andre offisielle språket i Tanzania. I tillegg er det mange andre språk som ulike deler av befolkningen snakker.

SPEIDER-AKSJONEN 2021

I april er det tid for Speideraksjonen! Speidere i Norge bidrar til en bedre verden ved å bidra til at barn og unge i Tanzania og Liberia får muligheter og håp for framtiden.

SNØ OG IS, TROPER OG REGNTID

Afrikas høyeste fjell, Kilimanjaro (5 895 moh.), ligger i Tanzania. Inntil for få år siden var toppen av Kilimanjaro alltid dekket av snø og is. Klimaendringene har gjort at snøen og isen smelter. Fra november til januar og fra mars til mai er det regntid i Tanzania.

DYRELIV OG VAKKER NATUR

Savannene og gresslettene i Serengeti nasjonalpark er hjem for løver, elefanter, leoparder, neshorn, gnuer, gribber og storker og mange andre dyr og fugler. Verdens nest største ferskvannssjø, Victoriasjøen, ligger delvis i Tanzania. Langs kysten finnes det store områder med mangroveskog og korallrev.

STORE FORSKJELLER MELLOM FATTIG OG RIK

Økonomien har de siste årene hatt en stabil vekst, men Tanzania er ennå blant de fattigste landene i verden. Forskjellene mellom fattige og rike er store. Mange lever under fattigdomsgrensa, men befolkningen sulter vanligvis ikke.

HUNDRETUSENER PÅ FLUKT

Mer enn 350 000 mennesker har flyktet til Tanzania fra borgerkrig, vold og politisk ustabilitet i nabolandene Burundi og Den demokratiske republikken Kongo. De fleste bor i Tanzanias tre største flyktningleirer, en av dem er Mtendeli. Flyktninghjelpen jobber i alle leirene og sørger for livsviktig hjelp, rent vann, husly, utdanning og beskyttelse til mennesker på flukt.

MANGE ENNÅ UTEN SKOLETILBUD

Tanzania har en streng flyktningleirpolitikk. Flyktninger får ikke flytte utenfor de overfylte flyktningleirene. I leirene mangler de ofte privatliv og det viktigste de trenger i hverdagen. Risikoen for å få en sykdom eller bli utnyttet er høy. Ressurser som vann og mat er knappe.
Nye flyktninger kommer til allerede fulle leirer, men myndighetene er motvillige til å åpne nye. Flyktninghjelpen og andre humanitære organisasjoner sliter med å sørge for nok drikkevann til flyktningene. Halvparten av flyktningene i Tanzania er barn. Av cirka 145 000 barn i skolealder i flyktningleirene, er det bare drøyt halvparten som går på skole. Mange lever i flyktningleirer i flere år uten mulighet til å gå på skole, særlig de som har flyktet fra Burundi de siste årene.

HÅP OG ET STYKKE «VANLIG HVERDAG»

En av Flyktninghjelpens viktige oppgaver er å sørge for at barn og unge fortsetter å lære, selv i krisetider. Utdanning kan redde liv og gi håp for framtiden. Skolen betyr mye for barnas utvikling. Der kan de bearbeide vonde opplevelser. De får en slags normal hverdag på et sted som kjennes trygt og godt. Skole og utdanning er også viktig for å bygge opp igjen et land når det blir fred. Flyktninghjelpen gir barn og ungdom mulighet til å ta igjen tapt skolegang. De jobber for at jenter og gutter skal ha like muligheter til å lykkes.

FLYKTNINGHJELPENS ARBEID MED UTDANNING I FLYKTNINGLEIRENE I TANZANIA:

- Hjelper ungdom på flukt tilbake til utdanning.
- Holder kurs og god opplæring for lærere.
- Holder intensivkurs for å ta igjen tapt skolegang for barn og ungdom som har vært borte fra skolen i lang tid.
- Etablerer trygge læringsområder for barn og ungdom. Det er spesielt viktig for at jenter skal kunne delta i undervisning.
- Tilbyr barnehageplass for unge mødre for å gjøre det lettere for dem å gå på skolen. ❖

Kilder: Flyktninghjelpen, Norad og Wikipedia

Hva går pengene fra Speideraksjonen 2021 til?

Pengene går i år til Flyktninghjelpens skole- og yrkesopplæringsprosjekter for barn og unge i Mtendeli flyktningleir i Tanzania, og til Norges speiderforbunds samarbeid med Liberia Girl Guides Association. Samarbeidet går, kort fortalt, ut på å styrke Liberia Girl Guides Association slik at de kan tilby god speiding til mange.

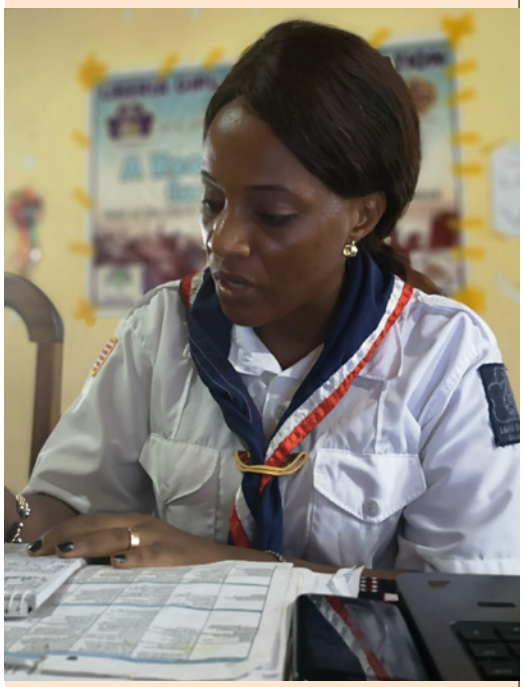

FOTO: VENUSIA VINCIGUERRA

Noe av pengene går også til å dekke produksjon og utsendelse av aksjonsmateriell. Når kostnadene til aksjonsmateriellet er trukket fra, får Flyktninghjelpen 70 % av inntekten, mens NSFs bistandsprosjekter får 30 %. Over 90 % av de innsamlede midlene Flyktninghjelpen får fra Speideraksjonen går til arbeidet deres i felt.

NRC
FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

Da skolebarna i Mtendeli flyktningleir fikk sekker fra Speideraksjonen, slapp de å oppleve at bøkene deres ble våte og skitne på vei til og fra skolen. Foto: Flyktninghjelpen.

JA, vi gjør verden bedre!

I år er det tredje år på rad at Flyktninghjelpens skoleprosjekter for barn og unge i Mtendeli flyktningleir i Tanzania får hjelp fra Speideraksjonen. **Så hva har vi fått til så langt?**

FLERE KOMMER PÅ SKOLEN

Selv om du er et av barna eller en av ungdommene i en flyktningleir som får mulighet til å gå på skole der, kan det av flere ulike grunner være utfordrende å følge undervisningen. Speidernes bidrag har gjort noe med det! Deltakelsen i undervisningen har økt fra 71 % av skolens elever i 2019 til 83 % i 2020.

Så hva betyr det? Ta som eksempel en klasse med 30 elever: I snitt har antall elever i den klassen som hver dag kommer på skolen økt fra 21 i 2019 til 25 i 2020.

ELEVER SOM SLUTTET PÅ GRUNN AV PANDEMIEN ER TILBAKE IGJEN

En del elever droppet ut av skolen i 2020 på grunn av koronapandemien. En viktig grunn var at de var redde for å bli smittet. Men takket være Speideraksjonen, kunne fire av Flyktninghjelpens ansatte jobbe med å få disse elevene til å fortsette på skolen. Resultatet så langt er at 160 barn og unge som droppet ut er tilbake i klasserommene.

UTSTYR TIL FRITIDSAKTIVITETER

Speiderne har bidratt med utstyr til fritidsaktiviteter på skolen – fotball, nettball, volleyball, kortspill, drakter for å identifisere lagene på banen osv.

Penger fra Speideraksjonen har gitt et bedre aktivitetstilbud til skolen gjennom utstyr og opplæring til blant annet elevrådsarbeid og et helse- og hygiene-program.

ELEVENE HAR FÅTT SKOLESEKKER

Speiderne foreslo for Flyktninghjelpen å skaffe skolesekker til elevene. Før hadde de ingenting å ha bøker og andre skolesaker i på vei til og fra skolen. Ofte ble skolesakene skadet av fuktighet i regntiden.

BLI MED!

Det er lett å bli med på Speideraksjonen. Både grupper, patruljer og roverlag kan delta. Snakk med de andre i gruppa om hvordan dere kan bidra.
Aksjonsmateriell (plakater, bøsseetiketter, bøsser, ID-kort og aksjonsmerker) kan bestilles uten kostnad fra Speider-sport.
Det finnes gode alternativer til å samle inn ved hjelp av bøsser, også heldigitale: Bruk Vipps eller Facebook.

Gode innsamlingstips og fine møteopplegg for alle aldersgrupper finner du på speiding.no/aksjon. Sjekk også Speiderbasen.
Heia alle som er med på å gjøre verden bedre!

Også lærerne fikk skolesekker til sine saker. Da ble det lettere for dem å gjøre jobben sin. Flyktninghjelpen vil fortsette med skolesekktilbudet. Det bidrar helt tydelig til motivasjonen og gjennomføringen hos alle.

BEDRE TILBUD OM BARNEPASS = FRAMTIDSMULIGHETER FOR FLERE

Det finnes flere jenter i Mtendeli flyktningleir som sliter med å ta yrkesutdanning eller ta igjen skolegang fordi de har allerede små barn. For å kunne delta i undervisningen, trenger de barnepass.

Barnepasstilbudet er blitt oppgradert og utbedret med penger fra Speideraksjonen for å gi plass til flere barn. Flere unge enn før kan dermed skaffe seg en utdanning, slik at det blir lettere for dem å klare seg som voksne. I 2020 var tallet 375 ungdommer, og 26 av dem var unge mødre.

Ungdommer som har gått glipp av mye skolegang på grunn av krig og flukt, kan følge et grunnskoleprogram hvor de skal gjennom syv års pensum på tre år. Nå finnes det et tilbud om barnepass i forbindelse med dette. Så langt, takket være speiderne, har seks unge jenter med små barn fått muligheten til å følge programmet. Etter hvert vil flere få tilbudet. Også småbarna til lærerne kan være her. ❖

Småbarna er med de unge mødrene sine over alt, men det er lettere å gå på skolen og lære noe nytt hvis andre kan passe på babyen din så lenge.

KORONAPANDEMI OG ANDRE UTFORDRINGER: HVA NÅ?

Skolene i Tanzania, inkludert dem i flyktningleirene, ble stengt i fire måneder fra mars 2020. Da de åpnet igjen i juli, ble skoletiden utvidet for at elevene skulle kunne fullføre arbeidet med årets pensum.

Livet i Mtendeli flyktningleir er fremdeles vanskelig, blant annet på grunn av knappe ressurser og enkelte vesentlige begrensninger fra myndighetene i Tanzania. Skoleforholdene er en utfordring for både lærere og elever, og gir høyere risiko for å droppe ut. Støtten fra speiderne bedrer skolehverdagen og bidrar til at flere barn og unge i flyktningleiren får samme kunnskap og ferdigheter som barn og unge i lokalsamfunnet.

Noen penger fra Speideraksjonen ble i 2020 omdisponert til ekstra fasiliteter for rent vann og sanitæranlegg for skolen for å forebygge smittespredning etter gjenåpningen.

Støtten fra speiderne gjennom Speideraksjonen gjør at Flyktninghjelpen kan fortsette å jobbe med å få elevene som dropper ut til å komme tilbake til skolen. Målet er å få alle elevene til å fullføre skolegangen.

Kilde: Flyktninghjelpen

speider-sport

Speidersport.no

Foto: Rebecca Snekkenes og Lars Frøstvoll / Team Speider-sport

Sleepwalker er et lett, mykt og behagelig turskjørt fra Houdini. Det holder rompa varm, både på hjemmekontor i solveggen og på gåmøte i lunsjen. Og selvsagt også på tur-tur!

1014,–

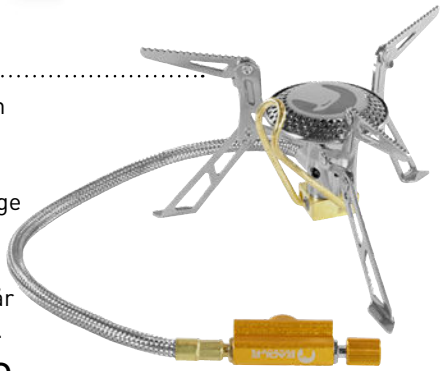
Tentsile Conect 3.0 er et komplett tretelt til to personer. Teltet har en helt unik konstruksjon som spennes opp mellom tre kraftige trær, slik at du sover med god avstand ned til bakken. Myggnettingen kan åpnes helt opp på alle tre sider. Leveres med tak i valgfri farge. Vi eeelsker dette teltet!

5499,–

Bergans Røros Down Light er en lett og komfortabel dunjakke som er fylt med resirkulert dun. Vind- og vanntette ytterstoff.

2112,–

Gassbrenneren fra Eagle står stødig og har både lang slange og forvarmer. Forvarmeren øker ytelsen når gassen er kald.

379,–

NYHET!

Cafflano er en fiffig termokoppdings med integrert kaffebrygger. Fint for alle de som maser om fersk, nykvernet kaffe i tide og utide.

929,–

NYHET!

Har du sett de nye patruljemerkene til å ha på speiderskjerfet? Da blir det lett å se hvilken patrulje du tilhører, selv når du fyker rundt uten speiderskjorta. Ganske lurt!

20,–

NYHET!

Vi har stort utvalg av sykkelvesker fra tyske Ortlieb.

NYHET!

Tuftes speidermunnbind har utskiftbart karbonfilter, kan vaskes og har nå også fått fancy ventil.

89,–

Ullunderlaget fra Norsk ullsåle er egentlig akkurat det, en gigantisk ullsåle. Det er laget av ren, norsk saueull og varmer godt rundt bålet eller i hengekøya. Anbefales!

971,–

Foto: Ellen Marie Arnansen og Miriam Nerheim / Team Speider-sport

Foto: Miriam Nerheim / Team Speider-sport

Kontakt SPEIDEREN-redaksjonen!
Har du tips til saker eller temaer? Kanskje har du laget en tegneserie du tror kan passe i SPEIDEREN? Vil du bli med i redaksjonen? Send en e-post til kirvil.kaasa@speiding.no.

TEKST: KIRVIL KAASA

Redaksjonspatruljen

Hvem lager bladet SPEIDEREN? Jo, de er speidere fra flere kanter av landet. Noen har vært med i mange år, andre er ganske ferske i patruljen. Sju er i roveralder, den yngste er 16 år.

1

Hva liker du godt ved det å være med og lage SPEIDEREN?

2

Hvilke temaer liker du å lage saker om?

Kommunikasjonsnettverket er en gjeng rovere og speiderledere med interesse for og kompetanse innen ulike deler av kommunikasjonsfaget, og som synes det er gøy å drive med det i speidersammenheng!

Noe for deg?
Klikk deg inn på facebookgruppa NSF Nettverk for kommunikasjon og bli med!

Hanne Kristine Lybekk (22)
Modum og 1. Sandsvær speidergrupper

– Det er en plass hvor jeg kan utfordre meg selv. Kreativiteten er omtrent det eneste som setter grenser, hvis du ser bort fra sideantall og ordtelling.

– Speiderhistorie og internasjonal speiding. Og så liker jeg å lage spill, gjerne speiderversjon av klassikere som «Den forsvunne diamant».

Oscar Eliassen Fink (17)
Førde speidargruppe

– Jeg er med fordi jeg får muligheten til å skrive og drive med noe jeg liker.

– Jeg liker godt å lage saker om ting som leirer og saker for rovere, blant annet.

Tiril Thorvaldsen Fosen (16) Sætre speidergruppe

– At jeg kan utvikle meg innenfor journalistikk og at det er veldig hyggelig sosialt! Det er en veldig god måte å holde meg aktiv i speideren på, når jeg ikke har så god tid til å være med på møter og turer.

– Å skrive saker om noe jeg kanskje ikke kan så mye om fra før! Da kan jeg lære noe nytt, samtidig som jeg kan lære bort til andre. Jeg liker også å skrive om klima og miljø og ting som kan bidra til å gjøre verden til et bedre sted.

Janne Fongen (18) 1. Sandefjord speidergruppe

– Det beste er at man kan skrive om saker man selv synes er spennende og inspirere andre til å drive mest mulig speiding!

– Jeg synes patruljen er det aller viktigste i speideren, så derfor er jeg skikkelig glad i å skrive saker som kan gjøre neste patruljemøte eller -tur enda morsommere og mer spennende.

Marte Mellum (17) Brumunddal speidergruppe

– Jeg liker å skrive saker, ta bilder, og få utfolde meg på en kreativ måte. I SPEIDEREN har jeg muligheten til å gjøre dette, samtidig som jeg alltid får jobbe med noe som engasjerer meg.

– Jeg liker best å skrive saker om det å være på tur eller dra på tur, eller om klima og miljø.

FOTO: SVEIN OLAV SANDEM

Alexander Vestrum (45) direktemedlem i NSF, tidligere med i 6. Larvik speidergruppe

– Vi får møte og snakke med så mange engasjerte og interessante personer, enten de har vært med i speideren i bare noen måneder eller i et helt liv.

– Jeg pleier å gjøre portrettintervjuene. Da får jeg og leserne bli litt bedre kjent med en aktuell speider eller en person som har en tilknytning til speideren. Normalt er det også mulighet for å reise og møte folk. Da får jeg brukt min interesse for fotografering også.

Eilif Tanberg (21), direktemedlem i NSF, tidligere med i 5. Drammen sjøspeidergruppe

– Jeg liker å kunne skrive spennende saker, gå i dybden, møte mennesker og få tilbakemeldinger på tekstene mine. Når jeg er med på å lage SPEIDEREN, får jeg satt meg godt inn i et tema, og finner alltid ut noe nytt og spennende. Det er det supergøy å fortelle om videre!

– Saker om historie og vitenskap som kan knyttes til speiderbevegelsen! Det er overraskende hvor mye spennende det er å finne, hvis man bare leter litt. Det er også skikkelig interessant å snakke med mennesker som er engasjert i et tema og formidle engasjementet deres til andre.

Amalie Dalhaug Halleland (19)
4. Bergen-Sandviken speidergruppe

– Å diskutere saker med dei andre, kva for vinklingar og tema vil vi bruke. Eg likar også veldig godt å sjå mine eigne tekstar på trykk, det gir meistring og ei kjensle av stoltheit.

– Friluftsliv og klimakamp! Eg studerer arktisk friluftsliv og vil gjerne formidle noko av det eg lærer og erfarer der. Det er òg viktig for meg å vise kva kvar enkelt kan gjere for å leve litt meir klimavennleg. Eg likar også å skrive om demokrati og rettferd.

FOTO: HENRIETTE SÆVOLD

FOTO: CHRISTIAN SANGEREID

Carl-Frederic Salicath (31) Langhus speidergruppe

– Jeg liker å fortelle historier fra speider-Norge og også utfordringen med å formidle til barn og unge. Å bli med i kommunikasjonsarbeid i forbundet har vært en fin mulighet til å drive speiding på en mer fleksibel måte enn å være med i en gruppe.

– Jeg liker best å ta bilder og gleder meg til det blir lettere å lage fotoreportasjer. Når man tar bilder, har tema mindre å si – det er alltid gode bilder å finne i en gruppe mennesker som gjør noe de er engasjert i.

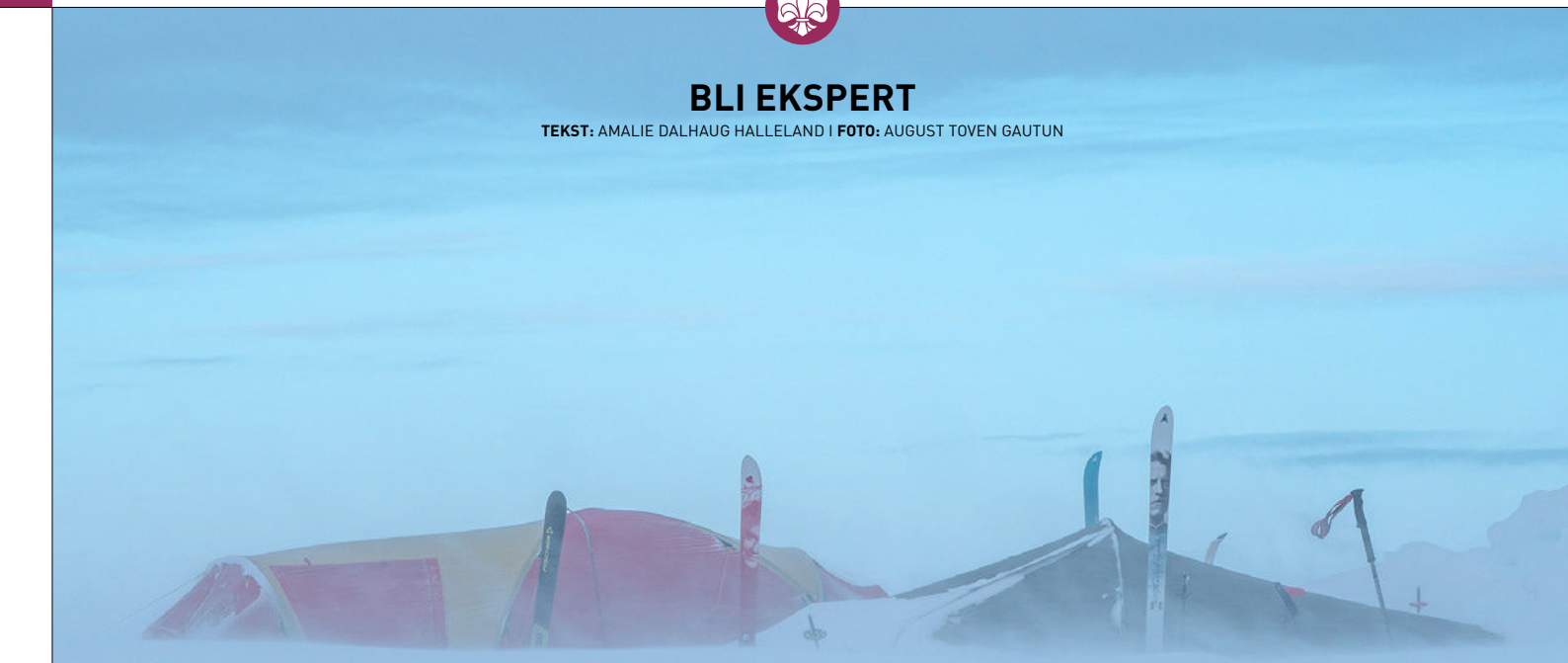
Christian Sangereid (40) Charlottenlund speidergruppe og Speidernes Beredskapsgruppe Trøndelag

– Jeg liker å være en del av et redaksjonelt nettverk hvor vi bruker hverandres sterke sider og blir utfordret på svake sider. Det gir meg mye å kunne formidle videre kunnskap jeg fikk av mine speiderledere – gi det videre og se andre vokse på det.

– Saker med dyr- eller naturvinkling, siden det er en av mine fotointeresser utenfor speideren. Også saker som kan skape engasjement og inspirere til små og store aktiviteter og prosjekter.

TEKST: AMALIE DALHAUG HALLELAND I **FOTO:** AUGUST TOVEN GAUTUN

Hyggeleg og trygt

Korleis drar ein behageleg på telttur vinterstid? Det er ikkje så vanskeleg. Vi går gjennom telt- og brennartips og korleis ein får det ordentleg hyggeleg og trygt i vinterheimen.

Mange vegrar seg for å dra ut på telttur om vinteren i frykt for å fryse eller sove dårleg. Det treng du ikkje bekymre deg for om du har rett utstyr og kunnskap. Det er mange fordelar med å sove i telt på vinterstid. Det går raskt å sette opp og det er lett å finne ein egna teltplass. Om ein har gode vaner i teltet, kan vinterheimen verkeleg bli koseleg plass med reinskinn, lyslenker og soveposar. Med ein god brennar som du har kontroll på, kan du fyre inni teltet og få det ordentleg varmt og fint, og du kan også lage mat inne. For at dette skal fungere, må du velje rett telt og vere obs på risikoen knytta til fyring i telt.

VAL AV TELT

Det er fleire ting du må tenkje på når du skal velje telt. Kor stort er det? Har det stormmatter? Er det tunnel- eller kuppeltelt?

Eit kuppeltelt har stengene på kryss og kan derfor stå betre opp mot vind frå fleire sider. Det er også ofte høgt under taket, men det kan vere mindre golvplass og mindre yttertelt enn i tunneltelt. Ein annan ting du bør tenkje på, er om du må setje opp innerteltet utan ytterteltet først, det kan vere dumt om du skal setje det opp i mykje vêr.

Tunneltelt har stenger som går parallelt. Plasser teltet med kortsida du ikkje brukar som inngang opp mot vindretninga. Om vinden snur, kan det bli ei utfordring, så sjekk vêrmeldinga.

Dei fleste teltprodusentar har markeringar på dei telta som er rekna for bruk i vinterfjellet. Dei har sterkare stenger, ein solid duk som går heilt ned til bakken og ofte stormmatter. Du bør velje telt som er laga for å tole det vêret du skal ut i, vinden er spesielt viktig å hugse på.

Stormmatter er påsydde flappar som ein kan leggje snø på for å sikre at teltet står stødigare i vind og vêr.

HUGS MTV!
M = Mett
T = Tørr
V = Varm

STORMMATTER

Det er fleire fordelar med stormmatter, det kjem ikkje snø under duken og teltet er stødigare ankra i vind og vêr. Dette er eit tema som friluftsfolk er usamde om. Du kan klare deg utan, men mange kjenner på ei ekstra tryggleik når dei har stormmatter.

SETTE OPP TELTET

Det er viktig at du sett teltet opp stramt og ankrar det godt om det er fare for mykje vind. Du kan bruke spesiallaga pluggar, ski, eller eventuell pulk. Om det bles mykje, kan du byggje ein liten snøvegg slik at teltet ligg i le. Du bør også grave ei kuldegrop i ytterteltet slik at den kalde lufta sig ned i gropa.

Når du kjem deg inn i teltet, er det mykje du kan gjere for å få det bra. Det er viktig å børste snø av kleda, slik at det ikkje blir vått når det blir varmt i teltet. Led-lys eller stearinlys skaper god stemning, reinskinn, godt isolerte underlag og varme soveposar gjer det lunt og varmt.

KOKEUTSTYR

Ei varmekjelde er nyttig og aukar trivselen i teltet vinterstid. Det er mange ulike brennarar og ulike typar brensel. I plussgrader anbefaler ein ofte gass, det er enkelt å handtere og har god effekt. Når det blir kaldt, kan det lønne seg med flytande brensel, der er bensin ofte veldig bra. Raudsprit kan ein fort grise med, og det er større fare knytta til bruken. Om du skal bruke den same brennaren heile året, kan ein multifuelbrennar vere lurt. Vil du lese meir om brennarar, finn du ein omfattande artikkel med gode tips frå Team Speider-sport i SPEIDEREN nr. 3 frå 2018.

Vintertur i telt krev meir utstyr enn på andre tider av året, men gir deg fine opplevingar og meistring.

God tur ut! ❖

KOLOS

Kolos – CO – er ein usynleg, luktfri, giftig gass som vi ikkje vil ha i teltet! Det oppstår fort kolos når vi bruker ein brennar inne. Kolos heng seg på hemoglobinet i blodet og hindrar det i å frakte oksygen til cellene i kroppen. Dette samlar seg opp over tid og kan vere livsfarleg fordi en kvelast! I fleire tilfelle har det gått veldig galt eller nesten galt. Ein må derfor vere veldig forsiktig med å bruke brennaren inne i teltet.

Nokre brennarar er designa for å lage mindre lyd. Dei bråkar mindre enn dei vanlege, men slepp ut meir kolos, så om du skal fyre mykje inne i teltet, kan det vere lurt å bruke ein «bråkebrennar». Ver merksam på at snøsmelting i kjele også gir låg brennartemperatur og meir kolos. Såkalla «jetboil»-gryter har større overflate, og matlaginga går raskare. Men også der senkast temperaturen i brennaren, og det blir meir kolos.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** VEGARD VEBERG, NJFF

Mål:
F-8

Napper det?

Prøv noe nytt med rovervennene dine – **dra på pilketur** når isen er sikker!

I Speiderbasen finner du aktiviteten Fisketur. Fremgangsmåten er kort og enkelt beskrevet: «Dra på fisketur. Fisk en fisk, tilbered den og spis den.» Vanskeligere er det ikke, eller? Uansett årstid trenger ikke hobbyfiske være komplisert, og en behøver ikke ha avansert eller dyrt utstyr. Men med isfiske det er noen ting som er veldig viktig å huske på. Dessuten trenger dere litt annet utstyr enn til fisketurer ellers i året.

FØRST OG SIST: SIKKERHET!

Så lenge dere tenker sikkerhet, har respekt for isforholdene og kler dere godt, er isfiske en perfekt aktivitet for en vinterdag med bra vær. Sørg for å ha med ispigger og helst livline.

Det er spennende å bore hull i isen, senke snøre, blink og krok med agn ned i det mørke, kalde vannet og vente på napp … Så er det om å gjøre å være tålmodig. Er dere flere sammen og har kledd dere godt (det blir fort kaldt når du ikke beveger deg!), har med dere mat og varm drikke og noe å sitte på, kan det bli noen hyggelige timer mens dere venter på glupsk ørret, røye og annen fisk som forhåpentligvis lar seg lokke.

LÅN UTSTYR

En enkel pilkestikke med snøre, blink og krok kan du få til under 100 kroner i en sportsbutikk. Agn trenger dere også, se egen ramme.
Et isbor er greit å ha, men har du ikke eget, eller kjenner noen dere kan låne av, hør med jeger- og fiskerforeningen der dere bor, kanskje låner de ut, eller kan tipse om noen dere kan låne av. Bruk isboret også til å prøvebore når dere går utover på isen: Er isen tjukk nok? Det kan være vanskelig å vurdere når det ligger snø på isen, så vær forsiktig, vit hvor mange cm det bør være, og vær obs på porøs is – særlig når våren

OM AGN

Maggot er et bra utgangspunkt for de fleste fiskearter.
De fleste sportsbutikker/ bensinstasjoner selger maggot i vintersesongen.
Husk at dette er levende agn! Maggotboksen bør oppbevares i kjøleskapet hvis du kjøper den noen dager før dere skal på fisketur.

nærmer seg. Øks kan erstatte isbor.
En isøse er praktisk for å fjerne isen fra hullet. Det er kaldt å stikke hånda nedi!
Det finnes massevis av gode tips for nybegynnere til isfiske på nett, også om sikkerhet, utstyr og hvor i innsjøen dere finner de gode fiskeplassene.

HUSK FISKEKORT!
Alle over 16 år trenger fiskekort, det kan du kjøpe på nett, sjekk inatur.no. Vil du ikke ha årskort, finnes det for eksempel rimelige dagskort. ❖

God tur ut og skitt fiske!

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: HÅVARD DJUPVIK | **FOTO:** FOTOGRAF BIRDY - BIRGITTE HENEIDE

Speiding er ekstra viktig nå, fordi vi bryr oss

Vi speidere bryr oss om hverandre. Vi bryr oss om patruljen vår. Troppsledere bryr seg om hvordan det går med troppen og med hver og en speider. Nå som det er vanskelige tider, sjekker rovere at de andre i laget henger med og har det greit. Kretsledere holder digitale ledersamlinger. Vi gjør så godt vi kan, alle sammen. Fordi vi bryr oss.

Nettopp derfor prioriteres vår aktivitet. Når alt er rart, uforutsigbart og annerledes, blir de vanlige tingene vi ellers tar for gitt det vi savner og trenger mest. Der vi blir sett og hørt, der vi kan kjenne på tryggheten i gjengen vår og vite at vi får støtte hvis noe som plager oss. Derfor er fritidsaktiviteter som speideren så viktige at helseministeren har oss øverst på sin prioriteringsliste. Derfor skal vi drive speiding selv om kjøpesenteret og kinoen blir stengt.

Men verden handler ikke bare om smittetall. La oss alle løfte blikket og bry oss litt om andre deler av verden midt i alt det andre. Gjennom Speideraksjonen i april kan vi gjøre en viktig og helt konkret forskjell for barn og unge i Tanzania og Liberia. Vi kan ikke reise dit, men engasjementet vårt kan gjøre det!

Til sommeren satser vi på at det blir en fantastisk Agenda-leirsommer stappfull av gode speideropplevelser. Det blir mange leire over hele landet og vi gleder oss spesielt over det boblende engasjementet hos dem som skal arrangere roverleiruker på speiderforbundets fine leirsted, Tredalen! Det betyr at alle aktive rovere får med seg to uker leir når de både kjører showet sammen med speidergruppa og så i tillegg får servert roverleir på speiderforbundets eget sommersted! Vi trenger å møtes igjen og være sammen - nå krysser vi fingrene for at dette blir mulighetenes sommer!

Vi skal fortsette med å bry oss om hverandre og å bry oss om de andre. Og vi håper at våren bringer oss litt lettere dager og tettere sammen.

Speidere over hele verden deler de samme grunnverdiene, og vårt engasjement blir lagt merke til. For meg har speiderlovens ord om arbeid for fred og forståelse mellom mennesker alltid vært en ledestjerne. I år er den internasjonale speiderbevegelsen nominert til Nobels fredspris, og det synes jeg fortjener en gratulasjon til hver og en av oss. For den verdensomspennende bevegelsen som du og jeg er en del av gjør en stor forskjell.

Fordi vi bryr oss. ❖

Godt speiderår fra speidersjef Håvard og Speiderstyret

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** WMASTER890

Mål:
L-2, 3, 11,
V-5, 12

Vær deg selv

Er du din egen beste venn?

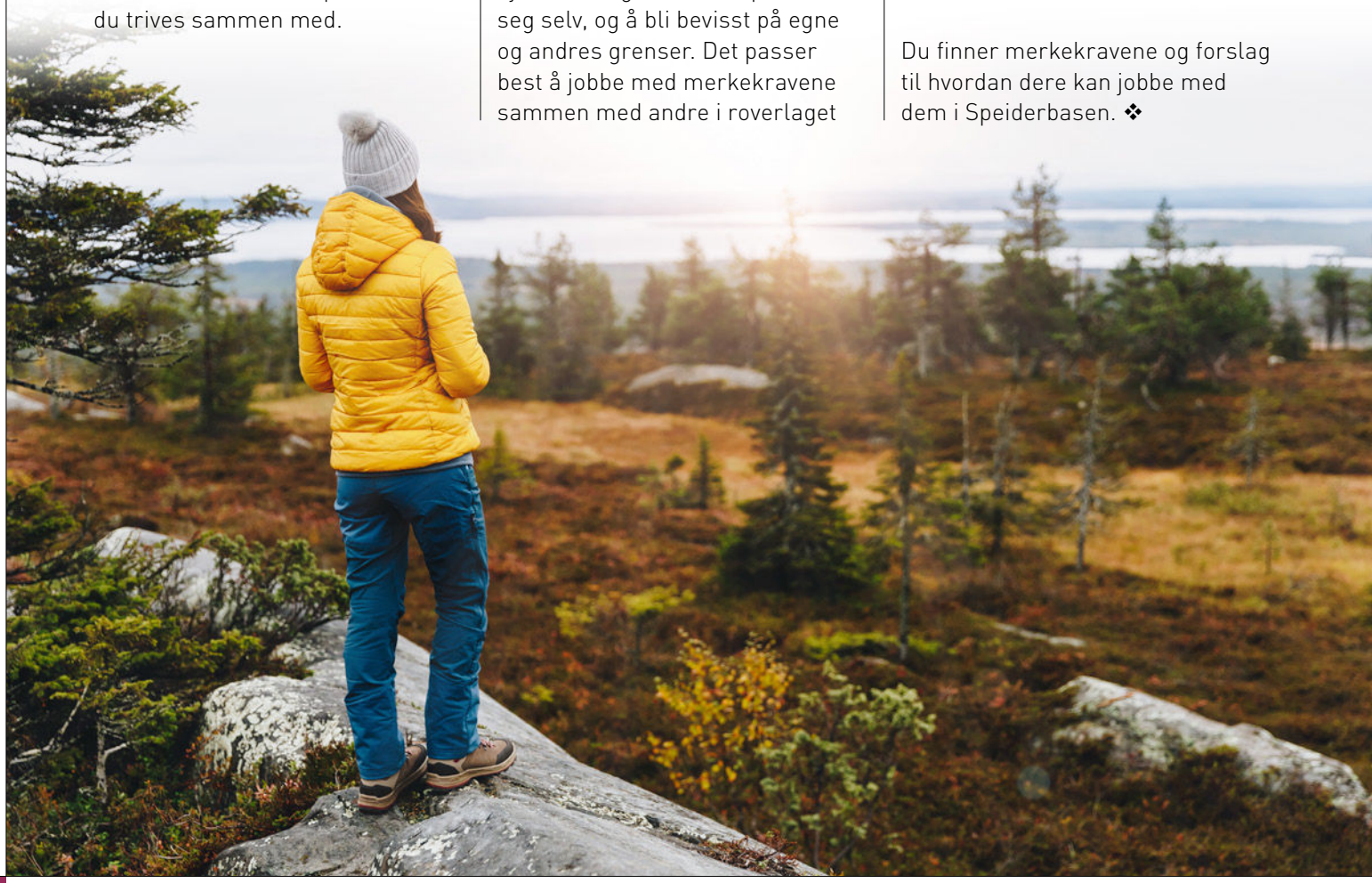
Spørsmålet virker kanskje dumt, men kan være ganske smart.

Tenk på hvordan en skikkelig god venn er: En som trøster deg og sier «Prøv igjen, ikke gi opp, det er greit å gjøre feil!» En som setter pris på de gode sidene dine og kjenner til utfordringene du har. En som sier tydelig fra til deg, men på en OK måte, hvis du har vært kjip mot andre. En som blåser i om du har fått en kvise midt på nesa. En du trives sammen med.

Mange av oss kan trenge å bli en bedre kompis for oss selv, for ofte er vi mye hardere mot oss selv enn mot andre. Har du tenkt på det?

Noe som kan hjelpe deg med å bli rausere og greiere med deg selv, er fordypningsmerket Vær deg selv. Det handler om å bli bedre kjent med og utvikle respekt for seg selv, og å bli bevisst på egne og andres grenser. Det passer best å jobbe med merkekravene sammen med andre i roverlaget ditt, eller med andre rovervenner. Noen stikkord er kroppspress, mental helse og grensesetting, og et av merkekravene handler om å planlegge en aktivitet for speidere i troppen. Merket kan være rammen for en rovertur, og bruk gjerne leirbålspraten til å ta opp temaene dere skal innom – lykke til!

Du finner merkekravene og forslag til hvordan dere kan jobbe med dem i Speiderbasen. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** JARDAR GRILSTAD

Topp med ombud!

Vil du ha flere roverarrangementer og andre roveraktiviteter der du bor? Flere rovervenner i kretsen? Er det utfordrende å drive et roverlag fordi dere er så få? Et roverombud kan være til hjelp!

Trøndelag krets har et godt drevet roverombud som gjør en stor forskjell for speidere mellom 16 og 26 år. Ombudet består av 11–12 rovere fra roverlagene i kretsen, inkludert en rover fra KM -speidere, mer om det om litt. Ombudet har ansvar for roverarbeid og roverarrangementer i kretsen og jobber for et godt rovermiljø.

I Trøndelag er Sander Berg (18) fra Kattem speidergruppe og Viljar Øydvin (17) fra Rissa speidergruppe leder og nestleder i roverombudet. Begge har vært med siden de ble roveraspiranter.

SIKRER GOD AKTIVITET PÅ TVERS AV GRUPPER OG FORBUND

– Roverombudet sikrer god roveraktivitet i kretsen, forteller Viljar. – Her i Trøndelag har vi godt samarbeid mellom roverne, men hadde det ikke vært for ombudet, hadde nok mange falt ut av roveraktivitetene, for eksempel i grupper der det bare er én rover. Roverombudet gir dem et felles organ å gå til, og gjør at det ikke bare er de ordentlig aktive roverlagene med flere enn fem medlemmer som kan drive med rovering.

– Og så er det utrolig, utrolig hyggelig! legger Sander til. – Jeg mener også at mye av grunnen til at kretsen har et så bra samarbeid med KM-speiderne, er at vi har de to ombudene.

Roverjulebordet, hvor roverne lager all mat og pynter lokalet de låner, er superpopulært!

NSF-roverne og KM-roverne i kretsen har hvert sitt ombud, og begge har én rover fra det andre ombudet med seg på ombuds-møtene, rundt én gang i måneden. Det er en definert rolle i hvert av ombudene.

BRA ORGANISERT

I tillegg til leder, nestleder, sekretær, og KM-roveren, består ombudet av en arrangement-skomité (to KM-rovere og to NSF-rovere), en valgkomité, en som er ansvarlig for sosiale medier og en som deltar på ombudsmøtene til KM-roverne. De to roverombudene samarbeider

Sander Berg, 18 år,
Kattem speidergruppe
Vært med i Roverombudet i 3 år,
siden roveraspiranttida

Viljar Øydvin, 17 år,
Rissa speidergruppe
Vært med i Roverombudet i 2 år,
siden roveraspiranttida

godt om tre faste, store arrangementer hvert år:

– Vi har roverjulebord, fire dager med påskeleir, og så Mega, et arrangement på høsten for alle vandrerne i kretsen. Der pleier cirka 60 speidere og 30 rovere å delta. Da lager vi rovere mye moro for dem, slik at de skal bli tryggere på oss, og slik at vi blir bedre kjent med dem.

– Mega er kanskje en fin arena å rekruttere på på sikt?

Sander: – Ja, jeg husker da jeg sjøl var vandrer, at Mega var høydepunktet i løpet av året. Det var herlig! Første gang jeg var med, var Farmen temaet på Mega. Vi levde som om vi var hundre år tilbake i tid, det var mange Farmen-relaterte konkurranser, mye artigheter, jeg husker vi ble vekket midt på natta for å bake kake! Jeg er helt sikker på at Mega bidrar til å holde på interessen hos speiderne, og at de ser at det å være rover er noe å glede seg til.

REKORDOPPSLUTNING OM LEIR

Påskeleiren er det største roverarrangementet i kretsen i løpet av året, og trønderne inviterer rovere fra hele landet til å være med. – Vi kan være maks åtti deltakere, og ett år fylte vi opp plassene på 40 minutter da påmeldingen åpnet, forteller Sander.

Viljar: – På roverjulebordet bruker vi å være 60–70 stykker. – I 2020 ble julebordet avlyst – det er jo korona på sitt verste, legger Sander til. – I stedet møttes vi på nett, vi snakka sammen, hadde rebus og gjorde litt forskjellig, og det ble stemning av det!

Påskeleiren i 2021 er vi usikre på om vi kan arrangere, men vi har samme arrangør/prosjektgruppe som hadde forberedt 2020-leiren, som vi måtte avlyse, og de har planlagt det meste. Blir det lov å gjennomføre, så gjør vi det.

– Og så er vi med på iScout i starten av mars, legger de to til.

– På våren samles vi også på Trønderspeidere i friluft, som kretsbannerkonkurransen vår heter. De to siste åra har vi hatt grilling for roverne på sommeren. I 2019 arrangerte vi også Roverstevnet.

VIKTIG OPPGAVE

Med arrangementer gjennom hele året, har arrangementskomiteen en viktig oppgave. Den skal i god tid i forkant finne dem som skal arrangere:

At roverne i Trøndalag trives sammen, er lett å se! Her er en haug av dem på JOTA-JOTI i 2018. De hjelper ofte til på arrangementer for yngre speidere.

– Arrangementskomiteen har formelt ansvaret for at hele staben er god, men i praksis handler det om å finne en hovedansvarlig som rekrutterer staben sin, forklarer Sander. Staben skal godkjennes av komiteen, og arrangementsansvarlig må legge fram et budsjett. – Både KM-speidernes roverombud og vi setter av penger hvert år til å støtte arrangementene, og så kommer andre inntekter, som deltakeravgifter, på toppen.

– Roverombudet har sitt eget budsjett, vi søker kretsen om midler til arrangementene våre. Nå sist ba vi om 12 000 kroner, og det fikk vi. Det er mer enn vi har søkt om før. Det meste går nettopp til arrangementsstøtte, noe går til kjøregodtgjørelse og noe er støtte til små lavterskelarrangementer. Hvis et roverlag skal arrangere noe og inviterer andre rovere fra kretsen med på det, kan laget søke Roverombudet om støtte til arrangementet.

HAR GREP OM FRISTENE

Rovere har ord på seg for å planlegge i siste liten, men det er ikke typisk for roverarrangementene i Trøndelag: – Vi har satt frister for de ulike arrangementene som vi prøver å overholde, forteller Sander. For eksempel for skal arrangørene av påskeleiren være på plass rett etter sommeren året før, og for Mega i september skal vi ha arrangøren på plass i april og planleggingen være ferdig før sommerferien. Det er greie ordninger. Før var det litt mer varierende, det er bedre å få god orden på det.

Roverombudet møtes ca én gang i måneden. I februar hvert år arrangerer de Roverombudets årsmøte. Her blir saker som angår roverne og Roverombudet tatt opp. Alle roverlagene kan stille med representanter.

HJELP MED OPPSTARTEN

Det er ikke gjort i en fei å få roverarbeidet i kretsen på plass i et godt fungerende ombud: – Det ombudet vi har akkurat nå, har eksistert i bare tre år. Vedtektene stifta vi på årsmøtet for ett og et halvt år siden. Vi har fått ganske god ordning på ombudet etter hvert – vi har fått på plass arrangementskomiteen, det er vi ganske fornøyde med. Vi lærer mye av arrangementene, hvordan vi skal gjøre ting. Nå har vi mer system på arbeidet og ting går litt glattere.

– Å starte opp, er ikke det letteste, men Komite speiding utarbeider en slags startpakke for roverombud. Vi, i samarbeid med kretsen, begynte den tanken om å sende et forslag om oppstartshjelp for roverombud til Speidertinget. I ombudet ser vi på speiderpolitiske saker også, og da er det bra at ombudene fra de to forbundene samarbeider. Vi diskuterer sakene, og noen ganger kan det resultere i en henstilling til Speidertinget, som den i fjor om at Speiderstyret skal jobbe med å sikre gode roverombud og godt roverarbeid.

TAR VARE PÅ ROVERRESSURSENE

Sander: – Du får ansvar ved å engasjere deg i ombudet, og det bygger folk opp, de vokser med oppgavene, og ombudet fyller en viktig funksjon. I Trøndelag er det veldig mange ressurssterke rovere, det får vi utnytta til fordel for speideren via ombudet. Da går de ikke tapt, men fortsetter i speideren. ❖

Trenger dere hjelp til å starte roverombud? Send en e-post til rover@speiding.no

– En viktig rolle

Kretsleder Lise Brekken bekrefter at roverombudet er viktig for speideraktiviteten i Trøndelag: – Vi i kretsen har overlatt en del til rove-rombudet når det gjelder de yngre speiderne, for eksempel det at de arrangerer MEGA for vandrerne. Vi følger dem opp for å sikre at de kommer godt i gang med planleggingen og får ut informasjon i tide, men det er roverne som holder i innholdet til arrangementet.

I de siste årene har kretsen satt av stadig mer penger til roverarbeidet, forteller Lise. – Har vi et godt rovermiljø, holder vi på vandrerne, fordi de også vil opp i roverlagene. I tillegg til at færre vandrere slutter, har vi faktisk rekruttert speidere i aldersgruppa, ungdomsskoleelever som har vært med en venn og sett rovermiljøet og hva det er.

– Antall rovere og antall vandrere som blir i speideren har økt betraktelig siden vi fikk et roverombud. Det er stor variasjon i antall medlemmer i hvert roverlag, men det spiller ikke så stor rolle, for det er godt samhold i rovermiljøet i kretsen.

– Det å få rovermiljøet opp og fram, er viktig, understreker Lise. – De stiller villig opp som stab på mange ulike arrangementer. De er over alt og de er fantastiske! Jeg er skikkelig stolt av roverne «mine»!

#speiding

Vi holder ut og holder sammen! Utemøter, skjermmøter og god plass til humør og humor. Her er bilder speidere over hele landet har delt på Instagram med emneknaggen **#speiding.**
Del du også, da!

@1skoger

@20ma3

@longship_speider_ulleval

@nonstop_roverlag

@cecilie.strand

@elibrit

@erikaogjens

@partner404

@1skoger

@fredrikstadmetodistspeidere

@randabergspeidergruppe

@hetlevikspeiderne

@sschytz

@speiding

@speiding

@roverlaglatte

@ryggespeiderne

@eteute

@speidertroppen_nittedal

JULEPINNE-KAKETUREN

@sbg_sorvest

@sandnesgaukenroverlag

@hraknerud

@skurk_1.sannidal

@sb_ryvarden

@skedsmospeidergruppe

@sivmaiken

@sandnesgaukenroverlag

PORTRETT

TEKST: ALEXANDER VESTRUM I **FOTO:** PRIVAT

Kretsleder på to hjul

Hva har MC-entusiastene og speiderne i Nordland til felles? De ledes av 24-årige Ole Kristian Ljunggren Ringstad fra Bodø.

1. mai 2020: Ole lufter sykkelen på bar vei og langs høye brøytekanter. Og selvsagt flagger han!

SPEIDER-CV

Navn: Ole Kristian Ljunggren Ringstad

Alder: 24 år

Speiderbakgrunn: Medlem i 1. Bodø siden 2008, kretsleder i Salten og Helgeland krets

Jobb: Bilmekaniker

Kretslederen i Salten og Helgeland krets er også styreleder for Norsk Motorcykkel Union i hjemfylket.
– Både jeg og samboeren kjører motorsykkel. Hun begynte med det da hun ble sammen med meg, forteller Ole.

SPREK SYKKEL

Han kjører en Aprilia RSV 1000 R, en sporty italiener med nok av krefter. Slik var det ikke da Ole i 2013 reiste med lett motorsykkel til og fra landsleiren i Stavanger.
– Det gikk ikke fort over Dovre, røper den MC-frelste speideren.
De som husker tilbake til landsleiren i Stavanger, kan ha lagt merke til Ole der. Sammen med en kamerat klarte han å storme hovedscenen under leirartist Hanne Sørvaags opptreden.
– De fikk aldri tak i oss. Det var bare noen få som visste hvem jeg var, forteller han, nesten åtte år etter.
– Har du gjort noe mer ugagn i din tid i speideren? spør vi.
– Ikke som noen har funnet ut ennå, ler Ole hemmelighetsfullt.

LEDER FOR LANG KRETS

Da de to kretsene Salten og Helgeland ble slått sammen til én i 2019, ble Ole den første kretslederen. Med sine rundt 200 medlemmer er ikke kretsen blant de største tallmessig. I utstrekning er bildet et litt annet. En tur fra hjembyen Bodø til Rødøy FSK, den speidergruppa han bruker lengst tid på nå, tar om lag fem timer i bil og på ferje.
– Det er et bittelite øysamfunn. Men det er noe helt for seg selv å være der ute, forteller han om gruppa i den sørlige delen av kretsen.

GLAD I SPRÅK

Da det ble behov for en ny kretsleder, satt Ole allerede i kretsstyret. Han tenkte både at vervet kunne være spennende og at "noen må gjøre den jobben".
– Og jeg har ikke blitt stemt ut ennå, så jeg gjør vel en god jobb, ler han.
Han er egentlig ikke glad i papirarbeid, men synes det er artig å arbeide med språk, formuleringer og lovverk. Under Speidertinget sist høst var han med i redaksjonskomiteen. Der er jobben blant annet å file på formuleringer i innkomne forslag for at de skal bli formelt korrekte.
– Det er veldig annerledes enn hva jeg gjør på daglig basis. Jeg har ingen akademisk bakgrunn annet enn videregående og fagbrev, forteller Ole.

BILMEKANIKER

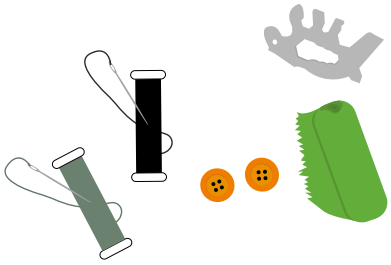
Han jobber som bilmekaniker, hovedsakelig på et merkeverksted. Det innebærer at han selv i koronatida har sluppet å være på hjemmekontor.
– Vi har ikke fått utlevert garasjejekk ennå til å ta med hjem, slår Ole lattermildt fast.
Han beskriver seg selv som en sindig person. Men det var ikke helt inntrykket de andre i roverleiren fikk da han som teknisk sjef kom over noen som hadde tent på en sofa under landsleiren Nord i Bodø i 2017.
– De var rimelig store i øynene etter at jeg hadde brutt ut med et par gloser. Der var ikke mye pynta på, røper Ole.

LANDKRABBA SOM BLE SKIPPER

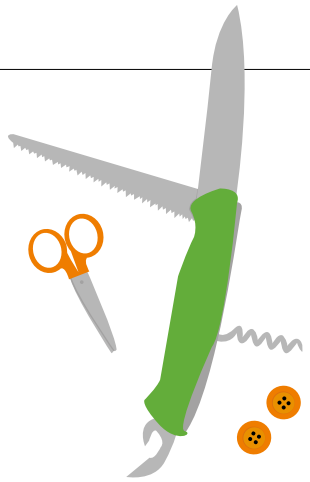
Etter leiren i 2017 ble «Havbraatt», forbundets seilskute, værende igjen i nord. Da skulle Ole bli med ei helg for å bli kjent med båten. Det var iallfall det han trodde.
– Det viste seg at jeg møtte opp på et fullt skipperkurs. Da måtte jeg gjøre det beste ut av det. Det gikk så bra at jeg fikk sertifisering som skipper. Og jeg hadde ikke tidligere satt min fot i annet enn ei optimistjolle, sier han.
– Vi bor i en landsdel som er mest kjent for fiske, men jeg har vokst opp som ei landkrabbe, legger han til.

Mål:
F-10, K-8

TEKST: DANIEL GAUSLAA I **ILLUSTRASJONER:** HANNE KRISTINE LYBEKK

Agenda!
FORDI VI BRYR OSS

Fixzet: Vær klar når utstyret ditt går i stykker

Er det hull i liggeunderlaget ditt? Eller kanskje stikker stortåa ut av en sokk? Den første forhånds-oppgaven til sommerens landsleir, Agenda, er **Fixzet – et nyttig reparasjonssett.**

Ved å reparere turutstyret ditt sparer du både penger og miljøet. Og så er det fint å kunne fikse ting som går i stykker!

– Det er derfor vi har laget Fixzet, et reparasjonssett som en forhåndsoppgave til Agenda. Hvor kult er det ikke å kunne reparere turutstyret sitt selv? Har du det med i sekken, er du beredt når noe du har med på tur blir ødelagt, sier Tuva Moholdt. Hun er leder for programetaten til Agenda 2021.

ENKELT Å KOMME I GANG

Trenger patruljen en aktivitet til et møte før sommeren? Da er denne forhåndsoppgaven perfekt.

– Dette er en oppgave du enten kan løse selv, eller sammen med patruljen. Først kan det være lurt å finne ut hva som typisk kan bli ødelagt på tur. Det kan være alt fra rifter og hull i klær til sko, liggeunderlag, hodelykt eller en sovepose som går i stykker, forklarer Tuva.

Så kan du begynne å tenke på hva du trenger for å fikse det.

– Lag gjerne en liste over hva du vil ha i ditt Fixzet. Det kan for eksempel være teip, batterier, en lommekniv, ståltråd, lappe- og sysaker, blyant og superlim. Du finner flere eksempler i oppgaveteksten i Speiderbasen, sier hun, før hun legger til:

– Prøv å samle sammen så mye som mulig av det du skal ha i settet ditt uten å kjøpe noe nytt.

Reparasjons-merker

Spør etter rester hjemme, på speiderhuset, hos naboen eller hos bekjente.

FINN NOE DU KAN HA DET I

Nå er det på tide å finne noe du kan ha tingene i, med en synlig innholdsfortegnelse over hva det inneholder.
– Det kan være en pose du lager selv, eller en boks som passer til tingene dine. Et tips er å passe på at boksen eller posen er passe stor, slik at den kan ha fast plass i sekken din

Putt tingene du vil ha med i settet oppi boksen eller posen, og vipps, så har du et helt klart reparasjonssett som er der når du trenger det på tur eller sommerens leir!

Ta gjerne et bilde av ditt Fixzet, eller noe du har reparert med det, og legg det ut på Instagram med #fixzet og #speiding. Har du ikke Instagram, kan du gjerne sende det til oss på some@agenda2021.no.

Vil du se hele oppgaveteksten til Fixzet? Den finner du lett i Speiderbasen eller på Agenda2021.no!

TEKST: OSCAR ELIASSEN FINK I **FOTO:** PRIVAT

Hva gleder speiderne seg mest til når de drar på leir?

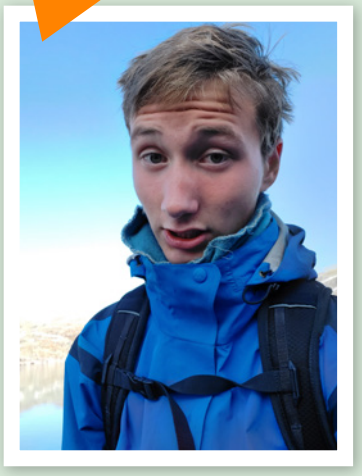
Mathilde Vik Myking (18), Bønes speidergruppe:
– Når jeg drar på leir, vet jeg alltid at noe kjekt kommer til å skje, som nattmanøver, turer, andre aktiviteter og leker. Speidere er de beste å dra på tur med, ettersom de er både positive og morsomme. Ingenting er som å gå inn i en snøstorm på tur uten at noen klager på været, men heller synes det er gøy.

Line Framnes (20), Tromsøya speidergruppe:
– Det jeg gleder meg mest til med leir, er samholdet og fellesskapet man får, alle ablegøyer man finner på, og alle historier og minner vi sitter igjen med etterpå!

Magnus Moen (15), Systrond 1 speidargruppe:
– Det beste med å være på leir, er å møte gamle venner fra andre grupper og alt det sosiale. Og alt det nye du lærer på kort tid!

Sindre Øvrebø (15), Førde speidargruppe
– Jeg liker å møte andre speidere på leir.

Theodor Fink (11), Førde speidargruppe:
– Jeg gleder meg til å møte andre speidere!

TEKST: KIRVIL KAASA

Når det krevende er GULL verdt

Hvordan kan vi **inkludere flere og bedre og få et større mangfold i speideren?** At noen deler egne erfaringer, kan være til god hjelp for oss andre.

En av Norges speiderforbunds ambisjoner for de neste årene er mer mangfold og inkludering. En del av planen for å nå målet er å bli klar over hvilke barrierer som finnes når det gjelder å delta i speideren og å bryte ned disse.

Det er enklere sagt enn gjort, selv om fordelene er flere. I arbeidsplanen til Norges speiderforbund for 2021–2022, vedtatt av Speidertinget i fjor høst, er de beskrevet slik:

Mangfold og inkludering er viktig fordi det gjør at vi kan nå flere og utvide perspektivet vårt som organisasjon og som medlemmer. Større mangfold i organisasjonen er et bidrag til mer toleranse, empati og respekt blant mennesker.

DET VIKTIGE FELLESSKAPET

FOTO: SONJA BALCI

Gerd Berget er leder for NSFs Nettverk for mangfold og inkludering:
– Mangfold i speidergruppa er viktig for å gi plass til alle. Har vi speiderledere som representerer ulike personligheter og forskjellige livserfaringer, blir vi bedre i stand til å ivareta behovene til de ulike speiderne.

Speiderens styrke er at selve speidermetoden legger til rette for mangfold. – Grunntanken i speideren er at man jobber sammen om ting, og dette fellesskapet kan kanskje være ekstra viktig når man føler seg utenfor på andre arenaer, minner Gerd om. – Å ha speiderledere og patruljemedlemmer som stiller krav til deg og har forventninger – på ditt nivå – kan også være med på å gi mestringsfølelse, ansvarsfølelse og opplevelsen av å bli sett. Nettopp det å bli møtt med forventninger skaper kanskje også interesse for å prøve seg på ting man ikke trodde man fikk til.

MANGE MULIGHETER

– I speideren har vi mange elementer som er fine utgangspunkt for å lage inkluderende arenaer, og som kan passe fint med mental helse, minner Gerd om.
– Erfaringsmessig ser man jo at naturen og friluftsopplevelser i seg selv kan være positivt. Og så har vi leirbålet, der man kan dele ting med hverandre, og fordypningsmerker som "Vær deg selv", som finnes for alle enheter.

Sistnevnte kan være kjempefint dersom man ser at man har speidere med utfordringer, for å hjelpe dem til å finne sine egne styrker og bli glad i seg selv. Programelementet Utfordringen er også en fin måte å gi speiderne mestringsfølelse på, og mulighet til å vise andre hva man er god til. Det kan være fint hvis man mentalt er i en situasjon der man kanskje trenger å bli minnet på sin egen verdi.

SPEIDEREN SOM VIKTIG HOLDEPUNKT

En som er åpen om at han synes livet kan butte i meste laget, og som har sett både hos seg selv og hos andre hvilken betydning speideren kan ha da, er Simen Halderaker Husby (24) fra Longship speidergruppe i Oslo.
I fjor høst beskrev han utfordringene med å takle tøffe koronatider som speiderleder i en artikkel på speiding.no, og hvor viktig det er å finne lyspunkter hver dag. Simen mener at speidingen i seg sjøl også lyser opp livet: – Å få være med i speideren kan gjøre det som er vanskelig og tungt lettere. Også for andre rundt meg er det tydelig hvor viktig speideren er for meg og hvor mye det betyr å holde fast i den av hensyn til

FOTO: JARDAR GRILSTAD

I speideren skal det være rom for alle til å kjenne seg inkludert. (Illustrasjonsbilde)

livskvaliteten min på både kort og lang sikt.

– Når «styggen på ryggen» går i kompaniskap med en depresjon, gir det deg en ryggsekk som blir enda tyngre å bære, forteller Simen. – Men på speidermøtene er det som om vi får rydda ut av sekken. Etter speidermøtet er den lettere å bære. Med speideren får jeg krefter til å jobbe deltid og ser lyst på fremtiden.

FOTO: PRIVAT

Speideren har en helt spesiell plass i livet til Simen Halderaker Husby.

Simen har gjennom flere år i perioder kjempet mot tunge tanker, og han ser at det gir ham en spesiell og verdifull kompetanse. – Den som har gått noen krevende runder, kan ofte bruke personlige erfaringer i det samspillet med andre som ofte trengs for å løse ulike utfordringer på en god måte: «VI skal få det til», ikke «DU skal få det til».

Selv om egne utfordringer kan kreve mye av kreftene hans, er Simen sterkt opptatt av å få med seg alle. – Vi må ha dem som kan «gønne på» i front, men det er like viktig å ha dem som passer på at ingen av de bakerste faller av, ikke bare fysisk, men også mentalt.

DE «SKJULTE» RESSURSENE

Det handler også mye om hvordan man i gruppa ser på andre, minner han om: – Ikke gi opp de krevende medlemmene, de kan etter hvert vise seg å bli fantastiske ressurser! Husk at det er en fordel å ha speidere og ledere med ulik bakgrunn og erfaringer.

Simen vil gjerne få fram at selv om livet hans i perioder er så krevende at det er vanskelig å fungere i full jobb, handler det her om noe positivt: – Nettopp speideren er grunnen til at dette er en gladsak, for det er det jo. Jeg tenker på det hver gang andre skryter av innsatsen jeg gjør, at de skulle bare visst hvor viktig det jeg driver med er for min egen del!

Han har også en oppmuntring som kan være god å ta med seg: – Om det kjennes tungt og du kanskje opplever at du ikke har så mye å bidra med, ikke gi opp – du kan bety mer for andre enn du tror!

TEGNESERIE

AV: FRODE ØVERLIE

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

NSFS HEDERSTEGN

› Arne Engelshus, tildelt av 1. Tveit speidergruppe

ÆRESKNIV

› Egil Dalene, tildelt av 1. Tveit speidergruppe

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Stifinnere

› Frida Bjørndal Kjær, Tønsberg speidergruppe
› Miriam Green-Våga, 1. Gulseth speidergruppe
› Sigve Viareid, 1. Storåsen speidergruppe
› Ådne Kleiv Haffenbrädl, 1. Gulseth speidergruppe
› Åsne Kleiv Haffenbrädl, 1. Gulseth speidergruppe

Vandrere

› Ada Sofie Schreiber, Tønsberg speidergruppe
› Aurora Karlsen, Tønsberg speidergruppe
› Herman Dahle, 1. Storåsen speidergruppe
› Kristoffer Sylte, Klæbu speidergruppe
› Maren A. Johansen, Klæbu speidergruppe
› Morten A. Johansen, Klæbu speidergruppe
› Morten Nygård, Klæbu speidergruppe

Rovere

› Lars-Ivar Skjermo Iversen, Klæbu speidergruppe

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

› Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
› Unik praktisk kunnskap
› Mange nye venner
› Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
› Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året
› Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
› Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden blispeider.no finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON
Levert av Posten

NORGE P.P.
posten

Avsender: Norges speiderforbund, Postboks 6910, St. Olavs plass, 0130 OSLO

Agenda!
FORDI VI BRYR OSS

Sjekk nyhetene til landsleir!

← Se alt til landsleir.

speider-sport
Speidersport.no

÷ 25 %
på hele speider-kolleksjonen fra Tufte

SPEIDER
I VERDENS STØRSTE VENNEGJENG

TUFTE

Foto: Miriam Nerheim og Ellen Marie Arlansen / Team Speider-sport

Speidernes nye klær
Tufte og Norges speiderforbund samarbeider om kolleksjonen til speiderne.
Den er satt sammen av skikkelige klær som tåler utelek og en aktiv hverdag.
Klærne er laget av miljøvennlige råmaterialer som ull, bambus og økologisk bomull.

Se hele kolleksjonen. →